DE JAAR. N°. 886. 1840. MAANDAG, 21 SEPTEMBER.

DE AVONDBODE,

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

Abonnement
bij het bureau van het blad, Warmoesstraat, N°. 206.
Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.
Brieven, Gelden, enz., moeten franco worden ingezonden.

Prijzen voor 3 maanden;
te Amsterdam ....
en Buitensteden franco ....
ADVERTENTIEN.
Zeven regels of minder .... 1.75.
Elken regel meer .... » 25.
Zegel voor elke Advertentie en herhaling. » 35.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 19 Sept. Heden is in eene plegtige openbare teregtzitting ...ele Regtbank in Holland, des middags ten 12 ure, 's Konings ...van 4 September 1840, *Staatsblad* n°. 47, betrekkelijk de bij ...van den zelfden dag, *Staatsblad* n°. 48 tot en met n°. 59, vast... veranderingen en bijvoegingen in de Grondwet, afgekondigd.

...schrijft ons, dat Z. M. den heer J. M. de Lepelaar, heel- en ...ge te Middelburg, heeft benoemd, tot lid der provinciale com... onderzoek en toevoorzigt, in de provincie Zeeland.

...daags verwacht men alhier de aankomst van H. D. H. de Prinses ...enberg en derzelver gevolg. Naar men verneemt, worden voor ..., in het logement *den Doelen*, in de Doelenstraat, alreeds appar... in gereedheid gebragt.

...alteratie van art. 43 van het reglement op het algemeen burger...ens-fonds, vastgesteld bij koninklijk besluit van 21 Januarij 1836, (*Staatsblad* n°. 10), is bepaald, dat op de pensioenen, ten laste ...algemeen burgerlijk pensioens-fonds genoten wordende, korting zal worden verleend, op den voet der bestaande verordeningen, en al... toepassing van de wet van 24 Januarij 1815, (*Staatsblad* n°. 5). ...us zijn de hoofden der ministeriën en departementen van algemeen ...gemagtigd, om, overeenkomstig Zr. Ms. besluit van 28 Aug. 1826, ...na den raad van bestuur van het algemeen burgerlijk pensioen-fonds ... gehoord, te beschikken op de verzoeken om korting op de pen... uit dat fonds gekweten wordende, van onder hunne departementen ...erd hebbende ambtenaren en bedienden, in alle zoodanige geval... in de schuldenaar de wettigheid van de schuld erkent.

...eene circulaire aanschrijving zijn de gouverneurs in de provinciën ... om krachtdadig de hand te houden aan de bepaling van art. 50 ...ts van 16 thermidor, jaar 8, nader in herinnering gebragt bij de ...van het hoofdbestuur van 1 Januarij 1827, volgens welke de deur... der directe belastingen, op straffe van demissie, van de schatplig... ...ne gelden ter overbrengst bij de ontvangers mogen aannemen; ...et den belastingschuldigen verboden is, hun die ten voorschre... ...le toe te vertrouwen, op straffe van betaling ten tweeden male, ...kennengeving, dat de minister er echter geen bezwaar in ziet, dat ...paling niet worde toegepast in de gevallen van in beslagneming of ...rialen verkoop, vermits de aard der zake dienaangaande alsdan eene ...ering schijnt mede te brengen, welke niet te gedoogen welligt tot ...beklag zou aanleiding geven.

...Wij maken het publiek opmerkzaam op de schilderijen en oudheden, ... zich thans op het stadhuis dezer stad bevinden. Schilderijen als die ...an der Helst, de Keizer, Hage, Flink en meer andere oude meesters, ...door de zorg van het stedelijk bestuur geheel in orde gebragt, op eene ...rlijke wijze geplaatst, en strekken thans met de vroeger bekende tot ...sieraad der verschillende zalen. De oudheden, welke zich vroeger op ...zoogenaamde rariteitskamer bevonden, zijn vandaar naar een meer ruim ...geschikt locaal overgebragt, terwijl de vroegere rariteitskamer zelve thans ...t met onderscheidene schilderijen, tot het armwezen behoorende en ...er niet gezien. Het grootste gedeelte der oudheden bevindt zich nu op ...modelkamer, waar zij nevens de modellen van het paleis, de sluis te ...wijk, den nieuwen kerkstoren, de Oosterdoksluis en andere eene belang... verzameling vormen. Niet minder belangwekkend is de wapenkamer ... de oude schutters dezer stad, laatstelijk in de kazerne Oranje-Nassau ...rd. Deze wapens zijn met de verschillende vaandels en andere voor... ...n op eene allezins geschikte wijze gerangschikt, en verdienen ongetwij... ...e aandacht van allen, die belang stellen in de geschiedenis onzer stad.

'S GRAVENHAGE 18 Sept. Men verneemt, dat ingevolge Zr. Ms. publicatie ...n 4 dezer, in eene algemeene zitting van den Hoogen Raad van ...ag aanstaanden, zullen worden afgekondigd de dezer dagen door de ...ken der wetgevende magt tot stand gebragte wijzigingen in de Grond... ...ezelfde plegtigheid zal aanstaanden dingsdag bij de Arrondissements ...k ter dezer stede, mede in eene algemeene en solemnele zitting, ...hebben.

...EKER 17 Sept. Heden aanvaardde de hoog-eerw. hooggel. heer J. ...olten, theol. et litt. hum. doctor, het hoogleeraarsambt in de god...heid aan 's Rijks athenaeum alhier, met eene plegtige redevoering: ...do in *Jesu Christi Historia interpretanda docetismo, nobili, ad rem Christianam promovendam, hodiernae theologiae munere*, d. i.: over de voor de zaak des Christendoms zoo belangrijke taak der hedendaagsche godgeleerdheid, om eene docetische rigting te vermijden in de behandeling van het leven van Jezus.

BELGIË.

BRUSSEL 18 Sept. Uit eene goede bron verneemt men, dat de leening, waarvan dezer dagen is gesproken, en die met het Huis Rothschild zoude zijn gesloten, slechts vijf millioen frs. bedraagt. Bijaldien de regering niet mogt slagen in het sluiten eener leening, zou zij genoodzaakt zijn de werkzaamheden aan den ijzeren spoorweg te staken.

Gisteren is de monster-mortier alhier aangekomen. Deze mortier, die op het model en naar de grootte van den bij het beleg van de citadel van Antwerpen gebruikten monster-mortier is vervaardigd, is voor het artillerie-museum bestemd, alwaar hij gedurende de September-dagen zal kunnen worden bezigtigd.

In den *Observateur* van heden leest men het volgende: — Men heeft ons de volgende regelen toegezonden, door welke een der voornaamste bewijsredenen van den heer de Lamartine in zijnen door ons medegedeelden brief wordt wederlegd.

« Mijnheer de redacteur van den *Observateur*. Gij ziet, dat de heer de Lamartine aan het Ministerie van den 1 Mart verwijt, dat hetzelve het door de Kamer aangenomen stelsel van *status quo* heeft verlaten. Ten opzigte van dat stelsel had de admiraal Roussin zich met de andere gezanten te Constantinopel vereenigd, die, in hunne collective nota van den 17 Julij 1839, den Sultan de stellige verzekering gaven, dat de vijf groote Mogendheden zich met zijne belangen hadden belast, en met de zorg, om met den Pacha eene definitive schikking te weeg brengen. De heer de Pontois, die gezonden werd om den admiraal te vervangen, bleef niet in gebreke eene geheel verschillende taal te voeren. Volgens zijne raadgevingen, had de Porte zonder tusschenkomst met Mehemet-Ali moeten onderhandelen en eene regtstreeksche beslissing nemen.

« Het zal aan de Kamer der Afgevaardigden staan, te onderzoeken, of de Fransche staatkunde gelijk of ongelijk heeft gehad, om aldus van de met gemeen overleg en na rijp beraad voorgeschreven lijn af te wijken. Maar het is intusschen volkomen blijkbaar, dat men den heer Thiers niet voor deze afwijking, en de achterdocht, welke de vier hoven, die de collective nota hebben mede geteekend, daaruit moesten opvatten, verantwoordelijk kan stellen.

« Ten tijde, dat de tegenwoordige Fransche ministers aan het bestuur kwamen, was toen de heer de Pontois op zijnen post en geheel werkzaam? Wie had hem gezonden? En wie had hem van instructiën, geheel strijdig met de collective nota, voorzien, aan welker voet de naam van zijnen voorganger de admiraal Roussin staat?

« Het beantwoorden dezer vragen is, het punt, waarvan de heer de Lamartine uitgaat, te ontzenuwen. »

ANTWERPEN 18 Sept. De generaal Prisse, president van de commissie van grensscheiding te Maastricht, is gisteren, vergezeld van den secretaris, den heer Goffinet, uit Brussel naar 's Hage vertrokken, om over de werkzaamheden van deze commissie te onderhandelen. Het is niet bekend, wanneer hij herwaarts zal terug keeren. — Heden zijn hier twee koeriers uit Parijs aangekomen, waarvan een naar 's Hage is doorgereisd.

DOOR BUITENGEWONE GELEGENHEID;

de post niet zijnde aangekomen:

FRANKRIJK.

PARIJS 17 Sept. Wij ontvangen de dagbladen van Toulon van den 13, en door buitengewone gelegenheid, die van Marseille van den 14 dezer, behelzende, onder anderen, het navolgende:

ALEXANDRIË 30 Aug. Eergisteren heeft de Pacha den gezant der Porte, Rifaat-Bey, en de Consuls der vier Mogendheden bij zich doen ontbieden, en hun te kennen gegeven, dat hij, wat Egypte betreft, met het tractaat volkomen tevreden was; ten opzigte van Syrië, zich vergenoegen wilde met een levenslang bezit van hetzelve, en aan Rifaat-Bey zoude opdragen dit laatste voorstel aan de Porte te doen.

Rifaat-Bey aangenomen hebbende zulks te doen, zijn de consuls der vier groote Mogendheden tusschen beiden gekomen, den Onder-Koning vragende: wat hij voornemens was te doen, indien de Porte weigeren mogt tot dat voorstel toe te treden. De Pacha gaf daarop ten antwoord, dat hij zich deswege niet te bekommeren had, wel verzekerd zijnde van de bewilliging des Sultans. In dat geval, hernamen de consuls, moet Uwe Hoogheid onverwijld aan deszelfs zoon Ibrahim bevelen geven, om met zijne troepen terug te trekken en moet vooraf de vloot worden overgegeven. Zeggende: « indien ik niet zeker ware van de bewilliging der Porte, zou ik geene enkele concessie hebben gedaan » weigerde Mehemet-Ali aan het eene zoowel als aan het andere te voldoen. Daarop is men uit elkander gegaan en de vrede schijnt verder dan ooit verwijderd.

Het is opmerkelijk, dat in deze zamenkomst geene andere consuls, dan die van Rusland en Pruissen het woord hebben gevoerd; maar men mag aannemen, dat zij de gedachte hunner collega's, die tegenwoordig waren, mede hebben uitgedrukt.

Egypte en Syrië zijn volkomen rustig. De Commodore Napier is altijd met 4 schepen voor Beyruth; doch heeft verder niets tegen de stad ondernomen. In onze haven ligt de admiraal Stopford bij voortduring, met drie linieschepen, twee fregatten en eenige ligte vaartuigen, geankerd; maar ook deze vlootvoogd heeft tot dus verre nog niets gedaan.

De correspondent van de *Sentinelle de la Marine* bevat omtrent het voorgevallene eene andere lezing, en schrijft er aldus over:

Terwijl de blokkade werd ten uitvoer gelegd, kwam onze consul-generaal (men weet niet naar aanleiding waarvan), aan boord van de *Papin* te kennen gevende, dat de Pacha het tractaat van Londen aannam. Dit nieuws werd ook aan den admiraal Stopford, ongetwijfeld door den Engelschen consul berigt, en het admiraalschip begroette daarop dadelijk de Egyptische vlag met 21 schoten, maar dit salut werd van wege den Pacha niet beantwoord. Reeds op den avond van dien dag, vernam men, dat Mehemet-Ali niet gezind was, om aan de voorwaarden, door de Porte in overleg met de vier Mogendheden vastgesteld, in het minste toe te geven.

Deze zonderlinge vergissing is de reden, waarom de heer Walewsky Alexandrië verlaten heeft. Toen de *Papin* te Smirna kwam, was het Fransch escader reeds vertrokken; men dacht het kruisende op de kusten van Griekenland.

— Een brief van Syra van den 31 Augustus meldt, dat het Fransche escader op den 30 op de hoogte van Cerigo gezien is, zonder dat men wist, of het zich naar Candia, Beyruth of Alexandrië zou wenden. Waar de heer Walewsky zich bevindt, is onzeker. Volgens den een, is hij te Ourlac, volgens den ander, te Smirna, en weder anderen willen, dat hij met de *Papin* te Toulon is aangekomen.

— Een andere brief van dezelfde dagteekening, bevat het volgende: — Het schijnt, dat men er te Alexandrië algemeen op rekende, de Fransche vloot te zullen zien verschijnen, en dat haar uitblijven de verwachting grootelijks teleur stelt. Ook de equipage van de *Papin* was zeer verwonderd onze schepen te Toulon te vinden. De teleurstelling van den Pacha in dit opzigt schijnt aan te duiden, dat het Kabinet van den 1 Maart eene gedragslijn volgt, geheel afwijkende van de instructiën, die het vroeger aan onze diplomaten in het Oosten gegeven heeft. Op deze wijze alleen laten zich de tegenstrijdigheden, die zich opdoen, verklaren.

Door middel van de *Papin*, vernemen wij, dat de Engelschen berigt hebben ontvangen van de ophanden zijnde aankomst eens Franschen bodems, beladen met geschut en krijgsbehoeften voor den Pacha van Egypte. Lord Stopford, zegt men, heeft gelast om dat schip aan te houden en in beslag te nemen. Onze vlag zelve zal dus niet meer geëerbiedigd worden, en het zal te bezien staan, welke middelen de heer Thiers zal aangrijpen, om dit te verontschuldigen.

Hoe dit zij, de Pacha van Egypte schijnt meer dan ooit tot eenen levendigen tegenstand te zijn besloten. De hoogste mate van geestdrift heerscht in Alexandrië, en ieder houdt er zich gereed, om den Engelschen krachtdadig te antwoorden, indien zij iets tegen de stad ondernemen mogten. Aan Ibrahim-Pacha zijn de stelligste bevelen gezonden, op het eerste kanonschot tegen de stad, tegen Constantinopel op te rukken. De Russen staan insgelijks gereed en wachten slechts op het eerste teeken van vijandelijkheden, om voorwaarts te gaan. Alle de nadenkenden en onpartijdigen echter houden zich verzekerd, dat Mehemet-Ali de moeijelijkheden, uit het tractaat van 15 Julij voortgevloeid, zal weten te boven te komen.

— Het *Journal du Hâvre*, van den 16 dezer, zegt, dat er sedert eenige dagen op nieuw sprake is van openingen, die gewisseld zijn tusschen het

MENGELWERK.

DE BANNELING VAN *BEZOROWA*.

...het begin der achttiende Eeuw, lag op de grenzen van *Siberië* het ...*Bezorowa*, bestaande uit een vijftigtal hutten, die armelijk en ellendig ...als de ongelukkigen, die dezelve bewoonden. Vijf honderd mijlen ..., in de woestijn *Jakouska* gelegen, diende dit dorp tot verblijf voor de bannelingen, die te *Tobolsk* niet geplaatst konden worden.

Deze bannelingen hadden vroeger meestal in voorspoed geleefd. Maar ...groot als hun ongeluk was de moed, waarmede zij hetzelve verdroegen. Een ...nimmer vooral had zich zoodanig in zijne ellende geschikt, dat het scheen, ...of hij nimmer iets anders gekend had.

Het was een grijsaard, van wiens voormalige betrekkingen niemand iets ...t. Hij zweeg er van, misschien omdat hij vreesde oude wonden te her...enen; of door het noemen van zijnen naam de achting, die zijne lotge...ten hem toedroegen, te verliezen. De oude banneling, dus noemde ...n hem, had nooit zijnen naam gezegd. Hij zelf had zijne hut gebouwd. ...e morgen gronds, eene koe en twee schapen maakten zijn vermogen uit; ...n zoon en twee dochters vormden zijn gezin.

Op eenen winter-avond van het jaar 1742, zaten rondom een goed vuur, ...oude banneling, zijne drie kinderen en met hem een jager, met eene ...ote bonten muts, die zoo even was ingekomen en om gastvrijheid ver...cht had. Er heerschte eene diepe stilte, die nu en dan slechts afgebroken ...d door het verwijderd geblaf van honden, welke eenen vos of ijsbeer op ...spoor waren. De grijsaard was bezig het breiwerk van een groot net te ...stellen, terwijl de jager geheel verdiept was in het lezen van eenen ...sischen Bijbel. Eensklaps ging de deur weder open en een reiziger, in ...oude officiers-montering gekleed, trad nu binnen, en naderde het vuur, ...zijne van koude verstijfde ledematen te verwarmen.

« Wees welkom! » sprak de grijsaard, trok eene bank bij den haard, ...wees den reiziger eene kruik meede en een stuk zwart brood aan.

« Dat de H. NICOLAAS u vergelde! » antwoordde de reiziger; « vijftig ...en ver liep ik door het zand, tot bed, niets dan dezen mantel hebbende, en tot voedsel niets dan de vruchten der moerassen. Hoe heet dit dorp? »

« *Bezorowa*, » hernam de grijsaard.

« Ligt het ver van *Moscou*? »

« Vijf honderd mijlen. »

« Bij den H. SERGIUS! » riep de officier verslagen uit, « waartoe dienen dan de twintig jaren, die ik besteed heb aan het doorkruisen der wildernissen van *Kamschatka*, indien ik *Rusland* met den schat mijner ontdekkingen niet kan bevoordeelen. Zie, grijsaard, ik ben een oud soldaat van prins MENZIKOFF. Door hem belast, om eenen brief naar kapitein BERING over te brengen, ben ik dezen beroemden gelukzoeker langs de kusten van de zee van *Amur* gevolgd. Ik heb aardstreken helpen ontdekken, die geheel onbekend waren gebleven; ik heb de uiterste einden van den *Caucasus* bereikt, en wildernissen doorloopen, die nog nooit door menschen waren betreden geworden. Deze togten waren niet nutteloos; ik had genoeg bijeen vergaard, om een paleis te *Moscou* of te *Nowogorod* te kunnen koopen; maar de bewoners van het *Uralgeberge* hebben mij geheel uitgeplunderd; mijne togtgenooten zijn gedood, en van alles wat ik bezat, heb ik slechts mijn' degen en mijn kleed behouden. Nogtans ik twijfel niet; » vervolgde de vreemdeling, na eene korte stilte, « of mijn oude generaal zal, indien ik het geluk heb *Petersburg* te bereiken, mij beloonen voor mijne moeite, en voor mijne verliezen schadeloos stellen. »

De oude balling hoorde dit verhaal met de grootste belangstelling aan; hij beschouwde den reiziger eenen tijd lang, en antwoordde hem toen:

« Gij bedriegt u, broeder, prins MENZIKOFF bezit de magt niet meer, om iemand te kunnen helpen; hij is arm, gelijk gij; doch zeker veel ongelukkiger. »

« Hoe, » riep de officier, met teekenen van ongeloof uit, « de magt van den eersten minister is even groot als die van zijnen meester. Hij heeft PETER uit vier zamenzweringen gered, en zijne kundigheden zijn voor den Keizer onmisbaar. »

« PETER *de Groote* is dood, » hernam de grijsaard, een paar tranen, die over zijne wangen gleden, afwisschende, « Keizerin CATHARINA heeft hem slechts twee jaren overleefd, en ALEXANDER MENZIKOFF boet thans in ballingschap voor het ongeluk van niet altijd in zijn pothuis, op het *Kremlin*, koksjongen te zijn gebleven. » — De officier scheen ontroerd.

« Is het mogelijk? » vroeg hij, eenen verwonderden blik op den banneling slaande. « Maar, zoo die bijzonderheden waar zijn, hoe hebt gij ze dan op 500 mijlen afstands van *Moskou* kunnen vernemen?

« Dat is *mijn* geheim, » sprak de banneling, met eenen bitteren grimlach. — « Hoe het ook zij, MENZIKOFF zelf zou de naauwkeurigheid van mijne gezegden niet kunnen betwisten, en zoo gij belang stelt in de herinneringen van eenen grijsaard, wil ik u de omstandigheden, die zijne ongenade bewerkt hebben en gevolgd zijn, getrouw verhalen. »

De officier knikte toestemmend met het hoofd, en de grijsaard wierp eenige takken op het half uitgedoofde vuur, terwijl de jager, die steeds op eenigen afstand van het vuur gezeten had, zijnen Bijbel digt sloeg en zijne bank digter bij schoof.

« Ik zal u niet verhalen, » begon de oude banneling, « hoe MENZIKOFF van koksjongen, luitenant bij de kanonniers, vervolgens kolonel, generaal, prins, en eindelijk eerste minister werd; noch, hoe het geluk hem met gunsten als overladen wilde, door hem de toekomstige Keizerin van *Rusland* tot dienstmaagd te geven. Ik zal u ook niet spreken over de roemvolle daden, die hij in de veldslagen bij *Kalisk*, *Noebourg* en *Pultawa* beleefde, noch van de zamenzweringen, die hij van het hoofd des Czaars afwendde, noch van de verkeerdheden, die hij uit eerzucht beging. »

Bij deze woorden streek de grijsaard eenige oogenblikken met de hand over zijn voorhoofd, en ging, na eene wijl zwijgens, weder voort.

« Gij weet dit alles zoo goed als ik; gij hebt hem gezien zoo magtig als iemand zijn kan. CANTEMIR, noch JAKOSINSKI, noch POSPELOFF hebben ooit zulk eene gunst genoten. Toen PETER *de Groote* in het jaar 1725 stierf, regeerde MENZIKOFF in overeenstemming met de Keizerin, zijne voormalige dienstmaagd. Maar zijne verheffing was te groot geweest, dan dat men dezelve hem konde vergeven. De edelen verbonden zich, en verbraken het gebouw van zijn geluk. Een hunner bovenal had MENZIKOFF eenen haat gezworen, die niet eindigen kon dan bij den val of het graf van hem, op wien hij betrekking had. Die benijder van den roem, die vijand van het genie was gouverneur van den grootvorst, en heette ALEXIS GREGOREWITZ DOLGOROUKI.

Bij het noemen van dezen naam maakte de jager eene snelle beweging, en trok zijne muts nog dieper over zijn gelaat.

gouvernement der Vereenigde Staten en het Fransche gouvernement, ten aanzien van een' oorlog met Engeland. Eene of- en defensieve alliantie, tusschen America en Frankrijk, wordt, dien ten gevolge, als zeer mogelijk beschouwd. De zeemagt der Vereenigde Staten bestaat uit 62 schepen, voerende 2,036 stukken kanon.

— Volgens de *Gazette de Metz* van den 15 Sept., heeft het gouvernement contract gesloten, omtrent de levering van 17,000 kavallerie-paarden. De heer Manton te Nancy zal er 8,000 leveren te Savold, 5,000 te Haguenau en 4,000 te Duinkerken.

— In *het Memorial de Rouen*, dat sinds eenigen tijd geacht wordt met de behoudende partij in dadelijke betrekking te staan, leest men het volgende berigt: Heden is bij het gouvernement de belangrijke tijding ontvangen, dat Mehemet-Ali, zoo ras hij onderrigt werd, dat eenige Egyptische schepen door den Commodore Napier in beslag waren genomen, bevelen heeft afgezonden, om den Taurus over te trekken, en dat Ibrahim alreeds eene ontmoeting met de Turken gehad en dezelve verslagen heeft, en dat overal, waar Ibrahim zich vertoont, de bevolking van Klein-Azië de hoogste geestdrift ter zijner gunste aan den dag legt. (*Dit berigt, waarvan zelfs de dagteekening niet wordt opgegeven, komt ons niet waarschijnlijk en zoodanig voor, dat het in allen opzigte nadere bevestiging behoeft.* De Red.)

— De *Jena*, die bevel ontvangen heeft, om zijn vertrek van Toulon uit te stellen, wacht den admiraal Lalande, die naar de vloot in de Levant vertrekken zal, met last, om bij de Dardanellen eene stelling te nemen, ten einde er de instructiën te kunnen uitvoeren, die voor de mogelijke gevallen zijn verstrekt.

— Het Hof der Pairs heeft in zijne zitting van den 16 dezer het rapport aangehoord, betreffende den mislukten aanslag van prins Lodewijk Bonaparte te Boulogne. Dit rapport, waarvan de voorlezing drie uren lang geduurd heeft, bevat een uitvoerig overzigt van den aanslag zelven en hetgeen hem is voorafgegaan. Onder anderen schijnt er uit te blijken, dat de stoomboot, waarmede de overtogt is gedaan, gehuurd is door prins Lodewijk zelven, en geenszins door derden, zoo als vroeger in Londensche en Parijsche bladen werd gemeld. Het vermoeden, dat de onderneming met operatiën ter beurze in verband heeft gestaan, schijnt alzoo geenen grond te hebben.

Na den afloop der voorlezing heeft het Hof, zoo men meent, zijne competentie erkend. Het getal der beschuldigden is 54; waarvan drie voortvlugtig zijn.

— In den *Phare des Pyrenées* van den 14 dezer leest men, dat de hertog de la Victoria eenen stap gedaan heeft, waarvan de gevolgen nog niet zijn te berekenen. Espartero heeft een manifest aan de Koningin doen uitgaan, waarvan de slotsom op het volgende nederkomt: Indien Hare Majesteit de Cortes ontbindt, de herziening der wet op de Ayuntamientos door de nieuwe vertegenwoordigers der Natie doet geschieden, en een kabinet daarstelt, waarvan de leden uit de partij van den vooruitgang gekozen zijn, alsdan zal de troon van Isabella, en het regentschap harer verheven moeder voor altijd zijn gewaarborgd. In het tegenovergestelde geval verklaart Espartero, dat hij niets verders voor dezelve zal vermogen, en alsdan de grootste onheilen te gemoet te zien. (*Wij hebben een uittreksel uit dit manifest voor ons liggen, doch de uitvoerigheid van dit stuk verhindert deszelfs mededeeling.* De Red.)

ENGELAND.

Londen 16 Sept. De laatste berigten uit Alexandrië gaan nog niet tot den dag, dat de tijd van beraad voor den Onder-Koning verstreken is. Men meldt intusschen van Toulon van den 12, dat men aldaar berigt had, dat admiraal Stopford dien dag niet afgewacht, maar de blokkade van Alexandrië den 1 September begonnen heeft. Deze tijding vereischt nadere bevestiging, en vindt hier nog niet veel geloof.

De *Morning Chronicle* beschouwt de versterking van Parijs als een teeken eerder van vrede, dan van oorlog. Indien Frankrijk op dit oogenblik oorlog wilde voeren met de verbonden Mogendheden, zoude het zijne geldmiddelen niet uitputten, om vestingwerken te maken, welke eerst gereed kunnen zijn, lang nadat de oorlog geëindigd zoude zijn.

De brieven en dagbladen van New-York van den 2 dezer, met de *Acadia* ontvangen, hebben weinig nieuws van belang; zij zijn voor het grootste gedeelte opgevuld met bijzonderheden van de verkiezingen van leden voor het congres, en de meerdere of mindere kansen van van Buren en Harrison voor het presidentschap. De berigten van den handel zijn vrij gunstig; er was veel vraag naar allerlei soort van goederen. De wissel op Engeland was 6¾ à 7. Aandeelen in de *United States-bank* gedaald tot 63, wegens de moeijelijkheden, welke de bank ondervindt, om aan hare verbindtenissen te voldoen. — De agent van die bank alhier, de heer Jaudon, is verleden week naar America vertrokken.

In brieven van Montevideo, over Hâvre ontvangen, wordt insgelijks gemeld, dat Lavalle ten eenen male geslagen is door Rosas, die meer dan ooit zich te Buenos Ayres doet gelden. Dit waar zijnde, mag men verwachten, dat de geschillen met Frankrijk spoedig bijgelegd zullen worden, en dat de blokkade weldra opgeheven zal zijn.

DUITSCHLAND.

Koningsbergen 12 Sept. Bij gelegenheid van de op gisteren plaats gehad hebbende inhuldiging van Z. M. den Koning van Pruissen, is het Koninklijk besluit, waarbij algemeene amnestie wordt verleend, openlijk bekend gemaakt en uitgevaardigd. Het Hof heeft heden onze stad verlaten en begeeft zich over Elbing en Derschau naar Dantzig.

Mainz 15 Sept. De Nederlandsche Goederen-Assurantie-Maatschappij te Wezel is door het Staats-Ministerie voor dit Groothertogdom gesanctioneerd.

Frankfort 16 Sept. De attaché bij het Koninklijk Nederlandsch gezantschap te Weenen, baron Mollerus, en de Nederlandsche consul te Milaan, de heer von Ramperti, zijn gisteren alhier aangekomen. Z. M. de Koning van Wurtemburg zal zich na den afloop van de manoeuvres bij Heilbronn naar 's Hage begeven. — De Koninklijk Pruissische gevolmagtigde bij de militaire bondscommissie, de heer von Radowitz, heeft heden uit handen van Z. K. H. den Prins van Pruissen het patent als overste ontvangen.

Men schrijft uit Zwitzerland, dat er in de zoutmijnen van Bex een droevig ongeluk heeft plaats gehad. Eenige personen, deze groeven willende bezigtigen, ontboden tot geleider een' bergwerker. Naauwelijks waren zij de mijnen binnengetreden, of twee hunner werden door eene plotselinge ontploffing van gaz gedood, en twee anderen deerlijk aan de handen en in het gezigt gekwetst. De uitbarsting was zoo sterk, dat twee deuren, die zich op eenen afstand van 2,000 voet aan den ingang der mijn bevonden, zijn verbrijzeld.

TURKIJE.

Alexandrië 25 Aug. Sedert gisteren is men bezig, het oude nabij de zee gelegen kasteel af te breken, om ook aldaar eene nieuwe batterij op te rigten; voorts om de nieuwe haven door een kruisvuur te beschermen, en alzoo de schepen te beletten haar binnen te loopen.

STADSNIEUWS.

Bij de op heden, onder voorzitting van den hoogleeraar Bosscha, gehouden algemeene vergadering der Hollandsche Maatschappij, enz., is aan den heer J. P. Heije, med. doctor te Amsterdam, de gouden eerepenning toegekend voor zijn antwoord op de prijsvraag: Eenige Gedichten, grootendeels geschikt om voor vier, en voorts om voor eene en meerdere stemmen op muzijk te worden gebragt. Vervolgens zijn de volgende nieuwe vragen voorgesteld, om beantwoord te worden vóór of op den 1 Jan. 1841. *a.* In het vak der Wijsbegeerte: Staaft de geschiedenis der wijsbegeerte het gevoelen, dat de wijsgeerige begrippen eenen bepaalden kring doorloopen, zoodat er vroeg of laat eene terugkeering plaats heeft tot hetzelfde punt? of levert zij het bewijs op van eene vooruitgaande beweging en uitbreiding der wijsgeerige navorschingen? *b.* In het vak van de Theorie der dichtkunst: Welken invloed heeft het Chistendom gehad op de poëzij? *c.* Voor een Dichtstuk: De Stoom; en *d.* As onbepaalde prijsvraag: een heroïsch-comisch dichtstuk.

Oproeping: E. Baakhuizen, H. Vuurman en J. van Wetten, aan het commissariaat voor de militaire zaken.

In den afgeloopen nacht, omgeveer ten 12 ure, is er brand ontstaan te Uithoorn, aan de vaart, wardoor twee huizen vernield zijn geworden. Drie spuiten zonden werkzaam geweest en de brand gebluscht hebben.

Gisteren avond is voor de Groote Westerdoksluis een met ballast geladen tjalkscheepje gezonken. De schipper en zijne vrouw, welke zich aan boord bevonden, zijn door een ander vaartuig gered.

Aangekomen en gelogeerd in den *Grooten Doelen*, Singel: D. H. Kolff, kapitein-luitenant ter zee; H. Mechert en familie, Philadelphia.

In den *Doelen*, Doelenstraat: I. M. Mollerus, Nederlandsch gezantschapsraad te Weenen; de ridder Guroski, Polen; de burggraaf de Grossolies Flamarens, Parijs; de baron van der Burgh van Spieringshoek; de generaal Hamilton, New-Orleans.

In het *Hof der Nederlanden*, Doelenstraat: A. Puslowsky, Russisch grondeigenaar; J. Calderon, Havana.

In de *Zon*, Nieuwendijk: C. von Römer en J. Collot d'Escury, 1ste luitenants der grenadiers; J. W. Bouwer, intendant militair in O. I. dienst, Kampen.

GETROUWD. 16 Sept J. S de Vas, wednr., en A. E. Schoenmaker. — 17 Sept. C. J. Roelants, wedr., en J. C. Witteveen. — H. P. Jansen en C. A. Kramer. — F. C. J. van Goens en A. M. Charbon. — 18 Sept. C. Lubbers en W. Walman, wed. — Te *Delfzijl*, 16 Sept., H. Hagedoorn, van *Amsterdam*, en M C. J. Heringa. — S. Gille Heringa, van *Rotterdam*, en S. Hagedoorn, van *Amsterdam*. — Te *Maarsen*, 17 Sept. O. Prillevitz en C. Noothout, van *Amsterdam*.

OVERLEDEN. 16 Sept. A. V. Wurtz, geb. Jacot, 67 j. — 17 Sept. A. Best, 7 m. — M. B. H. d'Ailly, 12 w.

Beursprijzen der Effecten.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.	AMSTERDAM, 19 Sept. 4½ Ure. — volg. de Soct. tot nut des Obligatie-handels.			volgens de Effecten-Societeit.		
	van	tot	gebleven.	laagste.	hoogte.	gebleven.
NEDERL.... Werk. Schuld... à 2½	50¼	¾	7/16	50⅜	½	7/16
Dito . . . . . » 5	98	½	⅜	98¼	⅜	»
Uitgest. dito . . »	¾	13/16	25/32	25/32	»	»
Kansb. . . . . . » f	22	½	5/16	22¼	¼	»
Amort. Syndic. » 4½	»	»	»	»	»	»
Dito . . . . . » 3½	»	«	»	»	»	»
Hand. Maatsch. . » 4½	164¼	165¼	164½	164½	165	164½
O. I. Leening . » 5	94¼	¾	½	94½	⅝	½ à 9/16
Spoorw. Haarl. . »	»	»	»	»	»	»
Dito Rijn- . » 4½	»	»	»	»	»	»
FRANKR... Inschr. G. B. . » 3	»	»	»	»	½	»
ENGEL...... Dito . . . . . » 3	»	»	»	5	»	»
SPANJE.... *Ardoin's* . . . . » 5	21	½	5/16	21⅛	5/16	¼ à 3/16
Dito onbep. . » 5	»	»	»	»	»	»
Passive . . . . . »	»	»	»	»	»	»
Deferred . . . . »	»	»	»	»	»	»
PORTUGAL. Oblig. te Lond. . » 3	»	»	»	»	»	»
NAPELS.... Cert. *L.* & *B.* . . » 5	91¾	92¼	92	92	»	»
Dito *F.* & *C°.* » 5	»	»	»	»	»	»
RUSLAND.. 1798, 1816. . » 5	103¾	104¼	103⅞	104	»	»
1828, 1829. » 5	104½	105	104¾	104¾	»	»
1831, 1833. » 5	96¾	97¼	97	97	»	»
Inschr. Assign. . » 6	»	»	»	»	»	»
Cert. dito. . . » 6	68¾	69	68⅞	68⅞	»	»
POLEN...... Aand. à fl. 300. . » f	»	»	»	»	«	»
Dito à fl. 500. . » »	»	»	»	»	»	»
OOSTENR.. Metaliek . . . . » 5	102½	¾	⅝	102⅝	»	»
Weenb. *G.* & *C°.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito . . . . . » 4	»	»	»	»	»	»
BRAZILIE.. Dito dito . . » 5	77½	78	77¾	77¾	»	»

BEURSBERIGT.

Ofschoon heden de Fransche post weder niet is aange[…] evenwel de Parijsche koersen, in onze 2de editie opgegeven[…] algemeen bekend; daar dezelve echter ten slotte weinig va[…] gisteren opleverden, hadden heden de omzettingen ter beurze[…] Fondsen, in het algemeen, weinig levendigheid, doch mee[…] markt weder iets minder vast dan gisteren.

Van de vreemde Fondsen waren Ardoins, ten gevolge van d[…] sen van Parijs en Antwerpen, ook alhier williger, doch ook[…] handel niet belangrijk; in andere ging weinig of niets om.

Nieuwe Nederl. Bank-Actiën 147¼. Griekenl. bl. à £ 10[…] à £ 200, 300 en 500. 12¾. Coupons Griekenl. roode onbe[…] Ardoin 16¾ pCt.

Koers van het Geld: Beleening 3, ¼. Prolongatie 3½. […] 2½ pCt.

Prijzen ten 5 Ure: Integralen 50⅜ à 7/16. Kansb[…] Handel-Maatsch. 164½. Ardoins à £ 85 5 pCt. 21¼.

AFLOOP der VEILINGEN, gehouden door de *Nederlandsche Maatschappij*, te Middelburg, den 17den *September*[…]

KOFFIJ-VEILING.

Monster.		16,609 Balen en 441 Vaten.			*Taxatiën.*
N°. 1.	5171	Balen	*Java*,	blank	28
» 2.	3032	»	»	bleek groenachtig .	27½
» 3.	1070	»	»	bleek groen . . .	28½
» 4.	1521	»	»	ord. blankacht. .	27½
» 5.	300	Vaten	»	dito dito . . .	27½
» 6.	141	»	»	bleek groen . . .	27½
» 7.	4677	Balen	»	ord. groenach. . .	27 à 27[…]
» 8.	1138	»	»	ord. rosgroenacht. .	27

Alles in Consumptie. — *Alles Verkocht.*

SUIKER-VEILING.

Monst. N°. 4. is verk. *f* 26½ à 27 | *Monst.* N°. 12. is verk[…]
» » 5. » » » 27½ » 27¾ | » » 13. » »
» » 6. » » » » 28 | » » 14. » »
» » 7. » » » » 28½ | » » 15. » »
» » 8. » » » 28¾ » 29 | » » 16. » »
» » 9. » » » » 30

WISSELKOERSEN. Rotterdam, 17 September[…]

Hamburg 2/m 35½, k. 35¾. Parijs 2/m 56 9/16, k. 56 15/16. […] 56⅜, k. 56⅝. Frankfort 6/w 35½.

18 Sept. Londen 2/m 11.87½, k. 11.95. Hamburg 2/m[…]

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VR[…] BEURZEN.

LONDEN, 16 Sept.

Consols op tijd 88 à ⅛. Brazilië 78 à 80. Columbia 2de[…] pCt. 21½ à 22. Mexico 6 pCt. 24¼ à ¾. Dito 1837 5[…] 26. Denemarken 76 à 78. Rusland 108 à 110. Portugal[…] à 22. Dito 5 pCt. 32 à ½. Ardoins m. c. 5 pCt. 21⅞ à[…] 5⅜ à ⅛. Deferred 10½ à ¾. Holl. 2½ pCt. 49¾ à 50¼. Dito[…] à 99½. Dito O. I. 94 à 96.

City, *woensdag avond.* Op de Effectenbeurs is sedert giste[…] kooplust dan er in eenige dagen geweest is; de Engelsche[…] voort te verbeteren, en zijn heden weder ½ pCt. hooger dan[…] bleven. Consols contant 87¾ à ⅞, op tijd 88 à ⅛. Ook de[…] sche Fondsen waren zeer willig, en zijn alle hooger geblevene[…] sche zijn omtrent ¾ pCt. gerezen; zoo ook de Hollandsche en[…] Er waren geruchten aan de beurs, dat er in Frankrijk tijding[…] drië ontvangen zijn van den 1 Sept., welke zeer gunstig zou[…] gingen sommigen zoo ver, dat zij verzekerden, dat Mehemet-A[…] heeft, doch het zijn niets meer dan geruchten, waarop me[…] kan maken. Intusschen was de beurs zeer geanimeerd, en d[…] voor de rijzing vol moed. Het is bij de verrekening in d[…] Effecten gebleken, dat de voorraad van stukken hier zeer ge[…]

Parijs, 17 Sept.

(*Door buitengewone gelegenheid.*)

Inschr. cont. 5 pCt. 108.50. Dito op ult. 5 pCt. 106.2[…] 3 pCt. 75. Dito op ult. 3 pCt. 74.20. Bank-Actiën fr. 29[…] Falc. 5 pCt. 98. Spanj. Ardoin 5 pCt. 23¾, ⅞, ¾, 24, ¼. P[…] België 5 pCt. 97½. Dito 3 pCt. op ult. 66.

De variatiën in de prijzen der Fransche Fondsen blijven el[…] schielijk opvolgen, en doordien er weinig speculatie is, he[…] order, hetzij tot koopen of tot verkoopen, dadelijk veel invlo[…] was de markt heden zeer willig; de 3 pCt. stegen tot 75.90[…] tot 108. Op het einde der beurs vertoonden er zich weder[…] pers, waardoor de prijs der 3 pCt. tot 74.20, en die der 5 p[…] terugging. Men verspreidde alsteen het gerucht, dat er eene[…] sing tusschen de Engelsche en Fransche vlooten in de Levan[…] plaats gehad. De vreemde Fondsen waren algemeen beter in[…] doins bleven, bij eenige affaire, 1¼ pCt. hooger.

Na de beurs: 3 pCt. 74.50.

Wisselk. Amst. 1/m 209½; 3/m 208½.

Antwerpen, 18 Sept.

België 5 pCt. 96¼. Dito 4 pCt. 86½. Dito 3 pCt. 65. Met[…] 107. Polen fl. 500. 138. Dito fl. 300. 124½. Ardoins[…] Uitgestelde 6. Nassau Loten *f* 21. Darmst. Loten. *f* 23½[…] ten *f* 134½.

Gisteren avond werden de Ardoins in de societeit de Phi[…] gedaan. Door het niet aankomen van den Franschen post, wa[…] gedurende de geheele beurs, geene affaire; na 2 ure schene[…] koersen van Parijs bij eenige speculanten bekend te zijn, en[…] zich in de Ardoins koopers, waardoor derzelver prijs van 20¾[…]

« Wat zal ik u zeggen? » ging de grijsaard met ontroering voort. Catharina volgde spoedig den grooten man, wien zij te *Bender* het leven gered, en die haar tot vergelding eene kroon geschonken had, in het graf. Peter II volgde hem op, toen hij twaalf jaren oud was, en Dolgorouki had verstand, noch aanhang genoeg om zich van het gezag meester te maken. Menzikoff bleef dus alleen. Verblind door zijne magt en grootheid, meende hij alles te vermogen, en wilde zijne oudste dochter aan den jongen Keizer door den echt verbinden. Dat besliste zijn lot. De wolken, die reeds sedert lang zich boven zijn hoofd te zamen pakten, braken eindelijk in eenen storm los, aan welken het niet mogelijk was tegenstand te bieden. Op last van den Keizer gevangen gezet, bespaarden zijne vijanden hem geene enkele beleediging: men verweet hem zijne geringe geboorte, verkwistingen, die hij nimmer had gedaan, en misdaden, die hij nooit bedreven had. »

« Den dood van Alexis bij voorbeeld... » mompelde de jager met eene spotachtige stem, zonder de oogen naar den grijsaard te wenden.

« Neen, » riep de banneling uit, eenen onrustigen blik op den zonderlingen tusschenspreker slaande, « die beschuldiging was gegrond: Menzikoff is, zoo niet de dader, ten minste de voornaamste medepligtige aan deze schanddaad geweest. »

Dit zeggende liet de grijsaard zijn hoofd eene wijl op zijnen borst zinken. De officier, die aandachtig had toegeluisterd, wachtte het einde zijner overdenking af; terwijl de jager onachtzaam met de punt zijner laarzen in de assche schreef.

« Menzikoff, » hernam de oude balling, die eenen zwaren strijd met zijne herinneringen scheen te voeren, « bezat zulke uitgestrekte goederen, dat hij van *Riga* in *Livonie* tot *Zerbest* in *Perzië*, altijd op eigen bezittingen gaan kon; 150,000 huisgezinnen woonden op zijne landerijen, en uit zijne lijfeigenen had hij een leger van 200,000 man op de been kunnen brengen. Men ontnam hem zijne rijkdommen, zijne titels, zijne eereteekenen; ja, men ontnam hem zijnen roem. Toen hij voor de regters, die de Keizer hem gegeven had, de welsprekende namen van *Kalisk*, *Noebourg* en *Pultowa* noemde, geknield biddende, dat men hem enkel zijne sabel zou laten behouden, om als gemeen soldaat in het leger te dienen, antwoordde hem Alexis Dolgorouki: dat roovers en moordenaars uit de rijen des legers waren buiten gesloten. Op dat zeggen stond Menzikoff op en zijne eerekruisen voor de voeten van Gregorewitz werpende, riep hij uit: « ik beklaag minder den ongelukkige, die zich van dezelve ontdoen moet, dan de eerlooze, die zich belast hen te ontvangen! » Zijne regters waren onverbiddelijk, en Menzikoff, gedoemd het overige van zijn leven in ballingschap door te brengen, vermengd met misdadigers, vertrok met zijn gezin. Zijne vrouw kon de vermoeijenissen van deze verschrikkelijke voetreis niet verdragen, en stierf aan de poorten van *Casan*. De ongelukkige banneling was genoodzaakt hare dierbare overblijfselen te begraven in een hoekje gronds, waarvan hij het spoor niet meer hervinden zou. »

Hier zweeg de grijsaard en hij stond op; den officier bij de hand nemende, bragt hij die nader bij de lamp.

« Petrowitz Popoloff, » sprak hij, zijne lange grijze lokken wegstrijkende, « Herkent gij in dit veranderd gelaat de trekken nog van uwen generaal? herkent gij nog prins Menzikoff? » De officier slaakte een' kreet van verbazing en kuste eerbiedig de hand, die de banneling hem toereikte.

« Dat zijn mijne kinderen, » vervolgde hij, hem in den hoek der hut een' jongeling toonende, die zijne schoenen zat te herstellen en twee meisjes van vijftien en zestien jaar, die kruimels zwart brood in eenen houten bak met melk doopten. De oudste derzelve was de voormalige verloofde van Peter II.

« En ik, » riep de jager, opstaande, en de beerenmuts, die zijn voorhoofd bedekte, afwerpende, « ik ben prins Alexis-Gregorewitz Dolgorouki. »

Eene onbeschrijfelijke uitdrukking van verwondering en haat vertrok het gelaat van den anders zoo kalmen grijsaard, toen hij den man herkende, die oorzaak was, dat hij zijn overige leven slijten moest, verteerd door berouw en gefolterd door armoede.

« Alexis Dolgorouki! » riep hij schimpende uit, « waar zijn uwe rijkdommen, bezittingen, vleijers, slaven!? — Vorst! waar zijn uwe adelbrieven? Majoor-generaal! waar is uw degen? »

Dolgorouki zag voor zich.

« Ik bezit eereteekenen, rijkdommen noch adelbrieven meer, noch iets van dat alles, waarmede men de ketenen der grootheid vergult, » antwoordde Gregorewitz. « Wij zijn nu gelijk door het ongeluk, zoo als wij het waren door ons geluk. Geef mij de hand, Menzikoff! De behoeftigen moeten elkander liefhebben: haat is eene plant, die in woestijnen geen' wortel vat! »

Menzikoff weerde den banneling van zich.

« Neen, » sprak hij, « ik zou u kunnen vergeven, hadt gij […] nadeeld; maar tusschen ons beiden staan de schim mijner […] ellende mijner kinderen. »

Dolgorouki vouwde zijne handen.

« Indien gij wist, » riep hij smekend uit, « hoe ik reed[…] lang den last mijner ongenade draag, hoe ik geweend en b[…] heb, gij zoudt mij vergeven! Ware mijn bloed genoeg ge[…] en rijkdom weder te geven, ik zou het zonder aarselen hebbe[…]

Het gelaat van Menzikoff werd helderder, en tranen […] ontsprongen aan zijne oogen. « Nu ziet gij, Dolgorouki! […] zich opsierende met den buit der ongelukkigen. »

« Helaas, » antwoordde Gregorewitz, « God zelf heeft ge[…] lot aan het uwe zou gelijk zijn. Toen Peter II stierf, we[…] Nowna door mij tot Keizerin gekozen, terwijl de eerste vro[…] *den Grooten* hare onmagt in een klooster beweende, en e[…] oog sloeg op de kroon, die men haar ontnam. Maar Anna[…] stierf. De nieuwe Keizerin vergat niet, dat ik Anna Ivano[…] ven had. Men betigtte mij van dezelfde misdaden, waarvan […] schuldigd; men beroofde mij van mijne bezittingen, zoo als […] roofd; men verbrak mijnen degen, gelijk men den uwen gebro[…] even als de uwe stierf ook mijne gade in de woestijnen van Sibe[…] haar niets dan den grond tot graf, en eenen ruwen steen tot g[…] kon geven! »

« God is regtvaardig, » riep Menzikoff uit.

« En de ongelukkigen zijn broeders! » liet Gregorewitz er op[…]

Welke moeite de grijsaard ook deed, om onverbiddelijk te […] kon zijne aandoening niet langer beheerschen, en de twee grijsaa[…] den zich in eene vurige omhelzing, en weenden aan elkanders b[…]

Menzikoff stierf als balling. Hij kreeg niet, zoo als hij vroe[…] had, eene rustplaats in de grafkelders van het *Kremlin*, aan […] zijnen Keizerlijken meester, maar werd te *Bezorowa* hartelij[…] Alle de bannelingen der plaats woonden zijne begrafenis bij, […] witz stichtte hem een klein gedenkteeken, dat de bewoners […] nog heden aan de reizigers vertoonen.

...ng), en 21⅜ bleef. In Premiën ging niets om. De 3 pCt. Belgen bleven gevraagd à 65¾.

BRUSSEL, 13 Sept.

...niet aankomen van den Franschen post veroorzaakte ter beurze ...heid; naar het scheen, waren echter de koersen bekend; de ...elke in den beginne 20, ⅛ g. waren, bleven, nadat 21⅛ was ... Belg. 5 pCt. 96½; de 3 pCt. stegen van 64 tot 65¼ g., ½ p. ...de, dat zij merkelijk hooger van Parijs kwamen.

BERLIJN, 15 Sept.

...n, 4 pCt. 100¾. Dito Loten 77. Metaliek 5 pCt. 107. Rusland ...Ct. 107. Dito Londen 5 pCt. 110. Dito 1831 en 33. 5 pCt. ...Lot. fl. 500. 76¾. Dito fl. 300. 70. Holland 2½ pCt. 46⅝. ...in Fondsen was heden minder belangrijk dan gisteren, doch ...lle zijn de prijzen op nieuw teruggegaan.
Amst. k. 139¼, 2/m 138⅝.

FRANKFORT A/M, 16 Sept.

...pCt. 102. Dito 4 pCt. 97½. Dito 3 pCt. 77. Bank-Actiën ...en Loten fl. 300. 68¾. Dito fl. 500. 75. Holland 2½ pCt. ... Syndic. 4½ pCt. 83. Dito 3½ pCt. 75. Taunusbahn *f* 296. ...s 19¾ disc.
...ge van het niet aankomen van den Franschen post, heerschte ... eenige ongerustheid, en alle Fondsen waren weder flaauwer, ... nog lagere koersen van Weenen, per Estafette ontvangen, ...de omzettingen waren echter niet uitgebreid.

WEENEN, 12 Sept.

...5 pCt. 106¾. Bank-Actiën *f* 1702. Loten fl. 250. *f* 122½. ...*f* 138¼.

...EEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

SURINAME, het gekop. tweed. driemast galjootschip *Concordia*, ... Wit, van Amsterdam. Adres bij Heyman en Schuurman.

NEW-YORK, het gekop. tweed. barkschip *Pomona*, Kapt. J. G. ... van New-York. Adres bij d'Arnaud en Comp.

MALTHA, SMIRNA en CONSTANTINOPEL, het gekop. Bremer ... *Pegasus*, Kapt. H. C. Schaeffer. Sluit 25 Sept. Adres bij ... en Co.

TRIEST, het Oostenrijksch brikschip *Metamorfosi*, Kapt. G. Pie-... Adres bij Jan Corver en Comp.

TRIEST, het Ned. gezinkt driemast galjootschip *de 3 Gebroeders*, ... Hubert. Adres bij Jan Corver en Comp.

GENUA en LIVORNO, het Nederl. kofschip *de Tweelingen Daniel*, Kapt. H. F. Klein. Adres bij C. J. de Grys en Zoon, en ...

GENUA en LIVORNO, het gek. Americaansch barkschip *Orbitt*, Wood. Adres bij Jan Corver en Comp.

PORTO, het Nederl. kofschip *Elisabeth*, Kapt. S. J. Brouwer, ... Jan Corver en Comp.

MARSEILLE, het Nederl. kofschip *Liebau*, Kapt. J. W. Holle. ... Jan Corver en Comp.

BARCELONA, het Spaansch loggerschip *Piedad*, Kapt. D. L. ... Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

PORT à PORT, het Portugeesch schoonerschip *Nova Feliz*, Kapt. ... Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

BAYONNE, het Nederl. kofschip *Geerdina*, Kapt. E. A. Doewes, ... Jan Corver en Comp.

LIVERPOOL, het Nederl. schooner kofschip *de Handelaars*, Kapt. ... Adres bij Jan Corver en Comp.

...A, het Nederl. kofschip *Anna*, Kapt. H. J. Korter. Adres bij ... en Comp.

...A, het brikschip *Jeannette*, Kapt. H. G. Winter. Adres bij ...eren.

STETTIN, het Nederl. kofschip *Sybrand Jan*, Kapt. C. H. Uil, ... der Kinderen.

KOPENHAGEN, het Deensch jagtschip *Ernstung*, Kapt. Jacob ... Kopenhagen. Adres bij B. J. van Hengel.

KOPENHAGEN, het Ned. smakschip *Medemblik*, Kapt. P. J. Carst. ... Costa en Bueno.

...OCK, het brikschip *Annette*, Kapt. C. F. Maas. Adres bij ...

..., het brikschip *Dora*, Kapt. J. P. Krohn. Adres bij ...

BERGEN, het Noordsch galjasschip *Anna Catharina*, Kapt. H. E. ... Adres bij Petrus Scheffer en Zoon.

BERGEN, het schoonerschip *Seyeren*, Kapt. J. Huun, van Bergen. ... Petrus Scheffer en Zoon.

DRAMMEN, CHRISTIANIA en omliggende plaatsen, het barkschip ..., Kapt. J. L. Blom. Adres bij J. W. Boekhout.

VEILE, HORSENS en AARHUUS, het sloepschip *Christiane Charlotte*, ... A. H. Dam. Adres bij B. J. van Hengel.

AALBORG en RANDERS, het jagtschip *Trende Brödre*, Kapt. ... van Aalborg. Adres bij B. J. van Hengel.

MOLDE en AALESUND, het jagtschip *Amphitrite*, Kapt. C. K. ... van Aalesund. Adres bij Petrus Scheffer en Zoon.

Scheepstijdingen.

...d bij Kaap Henry: Pacahontas, Kapt. . . . ., van Baltimore naar ... order.

...en Lexington, Kapt. Candler, van Antwerpen naar Gibraltar; ... Kapt. van Schie; Harriet, Kapt. Beniest; en Louise, Kapt. ... alle 3 van dito naar Liverpool; Python, Kapt. Bunnemeijer; en ...hanna, Kapt. Bergman, beide van dito naar Londen, zijn den ... uit zee teruggekomen, en bij Rammekes geankerd; de twee eerste ... van ankers en kettingen.

...ip Gesina, Kapt. Bolhuis, met olie en thee, van Hamburg naar ... is den 17 Sept., lek, te Enkhuizen binnengeloopen; de lading ...eden staat.

BINNENGEKOMEN.

... 18 Sept. Z. W. — J. Meijer, Herald, New-York. J. J. Buiten, ... Roll, F. C. With, Freija, Drammen.
... 18 Sept. Z. Z. W. en W. — W. H. Kramer, de Beurs van Amsterdam, Hamburg.
...LLING 15 Sept. Z. O. tot Z. W. — Niets.
... 12 Sept. H. Meintz, Wiepkina, Emden n. Groningen. — ... W. S. Barghoorn, de Vr. Trientje, Emden n. Groningen. H. A. ... Fransina, dito n. Amsterdam. W. E. Panneborg, de Vr. Geertje, ... J. Kramer, Ettina, dito n. dito. — 14 Sept. L. E. Kor-... Sijka, Pruissische Polder n. Groningen. J. H. Folfs, Frau ... Hoekzijl n. Amsterdam. R. Reiners, Nicolaas Frederich Peter, ... P. H. Strackholder, Annette, Norden n. Amsterdam. — ... J. H. de Vries, de Vr. Wubbegina, Norden n. Zaandam. K. H. ... de Eendragt, dito n. Amsterdam. G. K. Rozeboom, de Onder-... dito n. dito. A. E. Venninga, de Jonge Gerrit, Emden.
...MUNTERZIJL 13 Sept. P. W. Huizing, de Vriendschap, Dantzig. — ... Y. R. Klatter, Lammechina, Halte.
... 18 Sept. Z. W. — W. Bouch, Emerald Isle (S), Hull. ... Hâvre, Kapt. de Maresselly, terug uit zee, wegens gebrek ... hiervan voorzien zijnde, is dezelve heden morgen naar ... vertrokken.
...LLE 18 Sept. N. W. — Niets.
...SLUIS 18 Sept. N. W. — Niets.
...ON 31 Aug. Freeman, Hercules, Amsterdam. Beale, Althorp, ... Soule, Astoria, dito.
...RNO 5 Sept. Riedijk, 2 Gebroeders, Rotterdam.
...AGA 30 Aug. Bakker, de Hoop, Bordeaux.
...WERPEN 18 Sept. Whitecombe, Soho (S), Londen. Jansen, ... Hull.
...BRO 12 Sept. Webster, Hope, Dordrecht.
... 14 Sept. Sikkens, Annegina, Groningen.
...RHAVEN 14 Sept. Houck, Vr. Metta, Amsterdam. Molder, Groningen.
...USTAD 7 Sept. Spijkman, Juliana, Amsterdam.

UITGEZEILD.

VLIE 16 Sept. J. G. Hoppenrath, Vesta, Memel. P. Clemetsen, Fadresminde, Tvede Strand. J. H. Savert, Willem I (S), Hamburg.
TERSCHELLING 15 Sept. L. P. Stratingh, Helena, Fernambuck. J. H. Vaalman, Catharina, Leith. J. Straudhem, Mercurius, Christinastad. W. H. Lenger, die kleine Cathinka, Riga. J. E. Scherphier, Jantina Frouwina, Oostzee. G. J. Kramer, Mentor, dito.
DELFZIJL 12 Sept. J. van Laar, Hoffnung, Noorwegen. — 13 Sept. H. Huusman, Josephine, Groningen n. Grietzijl. — 14 Sept. W. T. Sikkens, Annegina, dito n. Emden. — 15 Sept. H. H. Plukker, Jufvrouw Hendrika, Noorwegen. A. H. Post, Catharina, dito.
TERMUNTERZIJL 12 Sept. G. A. Hulzebos, Alida Jantina, Noorwegen. J. J. Deters, de Vr. Anna, Leer. — 13 Sept. W. M. Bootsman, de 4 Gebroeders, Norderney. K. D. Buss, de Vr. Aagje, dito. — 15 Sept. J. R. Oostra, de Goede Hoop, Oostzee.
KAAP DE GOEDE HOOP 30 Junij. Pearce, Frankeland, Padang.
LIVERPOOL 15 Sept. Rieke, 2 Gebroeders, Antwerpen. Dierks, Dorothea, dito. Eddes, Concordia, Dordrecht. Gramer, Jacoba Maria, dito.
LONDEN 16 Sept. Mason, Commerce, Rotterdam.
DUNDEE 12 Sept. Dix, Onrust, Sunderland.

VAART OP DEN RIJN.

AMSTERDAM 19 Sept. *In Lading:* naar Frankfort, Maria, N. Urmetser; Duisburg, Mercuur, P. Muller; Mainz, Jacobina, Ant. Fritz; Keulen, Neptun E. Haasters; Mannheim, Jungfrau von Orleans, J. Seill; Dusseldorp, die Gute Erwartung, C. Hannesen; Wezel, Rijnlck; Baschans en Leopoldshaven, Catharina, Ant. Grenshauser; Coblenz, het Vertrouwen, P. J. Itschert; Urdingen en Neusz, der Stein, G. Sack.
KEULEN 16 Sept. *Aangekomen:* D. van Ahlen, van Dordrecht, met 3,500 ctr.
In Lading: naar Rotterdam J. van Emster; naar Amsterdam J. P. Linz.
EMMERICK 14 Sept. *Voorbijgevaren:* H. van Hees, van Rotterdam naar Keulen, met 4,404 ctr.; W. Disch, van Amsterdam naar dito, met 2,416 ctr.; D. Jansen, van dito naar dito, met 2,081 ctr.; J. Bovens, van Dordrecht naar Keulen, met 4,419 ctr.
CAUB 12 Sept. *Voorbijgevaren:* R. Flier, van Mainz naar Rotterdam, met 3,923 ctr.; P. J. Feith, van Rotterdam naar Mainz, met 3,930 ctr.
Rijnhoogte te KEULEN 16 Sept., 6 voet, 7½ duim. Caub 15 Aug., 5 voet, 8½ duim.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

ANTWERPEN 18 Sept. KOFFIJ. 300 balen Brazil zijn tot 27¾ cs. cons. en 800 balen St. Dom. tot geheim gehouden prijs afgedaan. — SUIKER. 9,000 kilo's Brooden in papier, en 4,000 kilo's Kandij zijn ter verzending gekocht. — TALK. 13 vaten Montevideo onlangs per *deux Frères* aangebragt, zijn tot geheim gehouden prijs verkocht. Inlandsche bedingt *f* 30, bij partij. — TRAAN. 1,000 hect. Zuidzee zijn tot *f* 27½ à *f* 28 verkocht. — SALPETER. 50 zakk. ruwe, onlangs van Boston aangevoerd, zijn tot geheim gehouden prijs afgedaan.

ROTTERDAM 18 Sept. TABAK. Heden werden 37 vaten Virginy, dezer dagen van New-York aangevoerd, tot 2⅝ cs., en 145 pakken Java tot eenen niet bekend geworden prijs verkocht. Gisteren werden ook nog afgedaan twee merken Somboon, ieder van 25 vaten: de prijs werd niet bekend.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

MIDDELBURG 17 Sept. Daar de handel zich heden grootendeels tot de consumtie bepaalde, waren de omzettingen in de jarige *Tarwe* van weinig belang; de matige aanvoer was voldoende voor de behoefte, zoodat vorige marktprijzen bedongen werden; bij partij was tot de genoteerde prijzen niet te verkoopen. De nieuwe Walchersche vindt voor den zaai eenige vraag, waarvoor de hoogst genoteerde prijs ingewilligd werd; alle afwijkende soorten, zoowel uit de omliggende eilanden als uit Walcheren, waren minder begeerd. De aanzienlijke puike nieuwe *Rogge* werd vlug tot den hoogsten prijs weggekocht; de weinige aanvoer bragt hiertoe veel bij. Winter- en Zomer-*Garst*, alsmede *Haver*, waren prijshoudend. *Boekweit* ging traag van de hand. Walchersche bruine en *Paardenboonen* werden gezocht, en zijn naar trek. Groene *Erwten* uit dit eiland blijven steeds gezocht, en zijn naar qualiteit ... onderstaande prijzen verhandeld; witte waren niet lager te koop, en vonden daardoor weinig begeerte; Zeeuwsche konden nog weinig ter markt. *Koolzaad* bleef prijshoudend, en was in de beste soorten niet onder de £ 60 te koop. *Kanariezaad* zonder handel. *Olie* 50 cs. lager. *Koeken* steeds niet voorhanden.

Men noteert: *Tarwe*. Zeeuwsche. Puike jar. en tweej. *f* 285 à 300; puike nieuwe (1840) *f* 255 à 270; gemeenere dito *f* 225 à 247½. Walchersche. Puike jarige en tweejarige *f* 285 à 307½; puike nieuwe (1840) *f* 270 à 285; gemeenere dito *f* 240 à 270. *Rogge*. Nieuwe Zeeuwsche *f* 180 à 186; *Garst*. Nieuwe winter *f* 150 à 156; dito zomer *f* 123 à *f* 129. *Haver*. Zeeuwsche brouw *f* 120 à 135; dito voer *f* 84 à *f* 105. *Boekweit*. Zeeuwsche en Vlaamsche *f* 135 à 150; Bergsche en Bredasche *f* 150 à 168. *Boonen*. Walchersche bruine *f* 367½ à 375; dito *Paardenboonen* *f* 157½ à 165; Zeeuwsche dito *f* 150 à 157½. *Erwten*. Walchersche groene *f* 219 à 237½; dito witte *f* 210 à 225; Zeeuwsche groene *f* 210 à 225; dito witte *f* 189 à 202½. *Koolzaad*. Nieuw Zeeuwsch en Vlaamsch *f* 300 à 330; nieuw Walchersch *f* 330 à 360; dito St. Jooslandsch *f* 345 à 367½. *Raapolie* *f* 43, *Lijnolie* *f* 35 per Ned. Vat.

Kunsten en Wetenschappen.

PFIJFFER VON NEUECK, voornalig Zwitsersch Officier in dienst van het Nederlandsch Gouvernement in *Oost-Indië*. *Schetsen van het eiland Java en deszelfs onderscheidene Bewoners.* Te *Amsterdam*, bij J. C. VAN KESTEREN, gr. 8°., bl. XXIV en 250, *f* 2.40.

Het is ongetwijfeld wat laat, om, vooral in een dagblad, een werk aan te kondigen, dat reeds sedert meer dan een jaar is in het licht verschenen; maar het is immers geoorloofd een goed werk meer algemeen bekend te maken, en dewijl het werk van den heer Pfijffer von Neueck inderdaad een goed werk is, gelooven wij te kunnen volstaan, met te zeggen: beter laat dan nooit! Goed immers mag men een boek noemen, wanneer de schrijver, zonder blinde vooringenomenheid, ter goeder trouw aan zijne landgenooten mededeelt, hoedanig, na eenige jaren verblijfs, zijn oordeel over land en volk, over den staatkundigen en lotgelijken toestand der bewoners is. Zoodanig toch is het werk. *De Schetsen van het eiland Java* behelzen de slotsom van des schrijvers opmerkingen en beschouwingen gedurende een verblijf aldaar van 1817 tot 1828. Of u welligt de schrijver hier of daar oppervlakkig is, of hij somtijds in de oogen van den vertaler, en ook onzes inziens, partijdig kan genoemd worden, of hij zich minder met de geschiedenis van Java bemoeid hebbe, dan de vertaler zou gewenscht hebben: wat bewijst dit alles? Dat de schrijver zijn eigen weg bewandelt, niet alles grondig heeft willen behandelen, maar slechts schetsen heeft willen leveren; — dat de mensch aan dwalingen onderhevig is; — en, dat de indruk van de ontvangst en behandeling, hem aangedaan door diegenen, waarmede hij omgang gehad heeft, zich in zijn oordeel over die personen heeft afgespiegeld. Wij zouden van hem allezins gunstige en ook weder daartegen van het ongunstige oordeel des schrijvers over deze en gene personen alhier voorbeelden kunnen aanhalen, doch het is niet noodig, en ook *exempla sunt odiosa*. Ook kunnen wij er bijvoegen, dat, al is de schrijver enkele malen in zijne oordeelvellingen partijdig, wij, evenwel het geheele werk door, te zeer de overtuiging erlangen van zijne goede trouw, om aan opzettelijke partijdigheid te denken. Daarenboven is het waarlijk niet onbelangrijk, om over personen en zaken het oordeel van zoodanigen vreemdeling te vernemen, als de heer Pfijffer tont te zijn. — Overigens, wanneer men voor een oogenblik denkt aan het ongunstige oordeel, waarmede hij het Achtste Hoofdstuk, «Levenswijze der Europeërs op Java» aanvangt, dan zal men ongetwijfeld zeggen: het is zeer ongunstig. «Wat de Europeërs (zegt Pfijffer, bl. 174) in de brandende luchtstreken der keerkringen komen doen, datgene, waartoe al hunne krachtsinspanning, al hunne moeite strekken, kan aldus worden zamengevat: altijd speculeren en nogmaals speculeren — het schielijkst mogelijk, en om het even door welke middelen, rijkdommen verzamelen, om vervolgens hunne schatten naar overzijds (?) den Oceaan met zich te voeren.» — Hij laat er eerlang op volgen: «Meer dan één kolonist, voormaals winkelier, handwerksman of bankrottier (?) die, om redenen, welke niemand beter kent dan hij, niet gezind is naar Europa terug te keeren» enz. Voorzeker geene vleijende schilderij, welke de heer Pfijffer ons hier van onze broeders, neven, of althans landgenooten, voorstelt. Doch men oordeele niet te haastig; er wordt gezegd Europeërs en niet Nederlanders; er zijn ook Engelschen, Duitschers en andere vreemdelingen op Java gevestigd. Maar, daarenboven, hoe wordt dit zwarte tafereel verzacht, weinige regels verder (op bl. 175): «Men geloove niet, dat, terwijl ik hier *sommige* (men lette wel op dit woord) personen op het oog heb, het mijn oogmerk zij eenen blaam op de geheele Europesche bevolking van Java te werpen; ik heb geene andere bedoeling, dan het scherpe contrast te doen opmerken, hetwelk de vroegere gesteldheid dier verachtelijke wezens tegen hunnen tegenwoordigen toestand oplevert, en haast mij daarbij aan te merken, dat zij slechts een zeer gering deel van het groot geheel uitmaken.» Wie zouder nu gelooft niet gaarne, dat er *sommige personen* op Java gevonden worden, die, in den vollen zin, zoo verachtelijk zijn als de schrijver ze doet voorkomen?

De schrijver verdeelt zijn werk in de volgende hoofdstukken:

I. Topographische en Statistieke Schets van Java.
II. Natuurlijke Historie van Java.
Hier wordt Dierenrijk, Plantenrijk en Delfstoffenrijk, ieder afzonderlijk en vrij uitvoerig, behandeld.
III. De Javaan, beschouwd onder een ligchamelijk en zedelijk opzigt.
IV. Algemeene levenswijze der Javanen.
V. Godsdienst der Javanen.
Hier worden ook zeden en gebruiken geschetst. In het algemeen zijn deze drie hoofdstukken over den Javaan bijzonder belangrijk.
VI. Kunsten en Wetenschappen.
Van een' officier laat zich niet veel verwachten over de Javaansche letterkunde; — op eene behartigenswaardige wijze echter spreekt Pfijffer over Zendeling- en Bijbelgenootschap.
VII. Burgerlijk en Krijgsmagtig [?] Bestuur.
VIII. Levenswijze der Europeërs op Java.
IX. Tafereel der onderscheidene Natiën, die het eiland Java bewonen.
Het meest, dat men hier vindt, is over de Chinezen, die waarlijk, van wege hun aantal en bedrijvigheid, de bijzondere opmerkzaamheid van den reiziger verdienen.

In de algemeene beschrijving van Java wordt Pfijffer geheel geestdriftig, bij de herdenking aan de stichting van Batavia. Zie hier (bl. 10): «Wie wordt niet door eene onweerstaanbare geestvervoering getroffen, bij het lezen van het geschiedverhaal der verovering van Jaccatara [Jakatra] door de Hollanders, welke den 13 Maart 1619 werd volbragt (1). Wie zoude zich onthouden kunnen, den onwrikbaren moed dier handvol dapperen te bewonderen, die, met voorbeeldelooze standvastigheid, de nog naauwelijks uit hare grondslagen gerezen kolonie [sterkte] tegen de dikwerf herhaalde aanvallen van den Keizer van Mataram, den Sultan van Bantam, den magtigen Koning van Jaccatara, en vooral tegen de ijverzucht der Engelschen, verdedigden, welke laatsten, getrouw aan hun staatslistig stelsel van eigenbaat, allerwege de brandfakkel van het oorlog ontstaken. De vurigste geestdrift is nog te zwak om te doen regt wedervaren aan die heldhaftige Hollandsche kolonisten, die, als ware het, met de wapens in de vuist, de muren van het door geheel de wereld beroemde Batavia stichtteden.»

Hoe de drift voor zijn vak den natuuronderzoeker en ontleedkundige van Raalten op Java in 1826 bijna noodlottig ware geworden, verhaalt de heer Pfijffer in deze bewoordingen (bladz. 23): «Op zekeren dag ging van Raalten, door slechts één Indiaan verzeld, ter jagt, en vervolgde het spoor van eenen rhinoceros. Zijne jeugdige drift voerde hem om, ondanks alle de hinderpalen, welke hij ontmoette, zich steeds vooruit te begeven. Eindelijk meende hij eene plek gevonden te hebben, vanwaar hij, zonder gevaar, den rhinoceros ontdekken en op hem schieten kon. Maar wie beschrijft zijnen schrik, toen hij, na zich, door een digt kreupelbosch, eenen weg gebaand te hebben, plotseling zich derwijze nabij het wild gedierte bevond, dat, in de genoegzaam volstrekte onmogelijkheid om op zijnen weg terug te keeren, er, voor hem, aan geen vlugten te denken was. Het dier, hetwelk nog niet was gekwetst geworden, maakte van van Raalten, als het ware, een speelgoed, hetwelk hij tot zijn vermaak, heen en weder over den grond sleepte, niet zonder den ongelukkigen jongman vele zware kneuzingen toe te brengen, wien hij eindelijk den buik opscheurde.» — Van Raalten genas echter nog, voornamelijk door de onvermoeide zorgen van zijnen broeder. Hij vergezelde in 1826, als lid der Natuurkundige commissie, de expeditie naar de Zuidwest kust van Nieuw-Guinea, en kwam van daar naar Timor, alwaar hij in 1829 overleed.

Wanneer wij op bladz. 28 en verder lezen, hetgeen de schrijver omtrent de voortbrengselen mededeelt, dan behoeven wij niet te vergeten, dat de heer P. in 1828 het eiland Java verlaten heeft, en dat vóór dat de eigenlijke ontwikkeling van den landbouw aanvangt. Zoo lees men, (bl. 28) hoe volgens den graaf O. (moet zijn D.) van Hogendorp, op het einde der 18de eeuw jaarlijks 30 millioen ₤ rijst kon uitgevoerd worden, en, naar hetgeen volgt, besluit men, dat, tijdens het verblijf van P., die uitvoer veel minder bedroeg. Evenwel was het jaar, nadat de schrijver Java verlaten had, de uitvoer van rijst reeds gestegen, boven de hoeveelheid door D. v. H. als mogelijk verondersteld; en binnen weinige jaren bedroeg die uitvoer van 120 tot 150 millioen ₤. Ditzelfde geldt evenzeer ten aanzien van den uitvoer van koffij, suiker en andere voortbrengselen. Maar kon reeds de schrijver, toen hij Java in 1828 verliet, zeggen: «Daar, waar vroeger nimmer betreden wouden, en zich zelve overgelaten kreupelbosschen, aan het wilde woudgedierte eene ondoordringbare schuilplaats verschaften, in die oorden, langs welke de schamele landbouwer haastig voorbij trad [ging] om zijne naar bloed dorstende vijanden te ontkomen, spreidt thans eene vruchtbare plantgroeijing [plantengroei] hare schatten en schoonheden ten toon.» — Wanneer, wij herhalen het, de schrijver zulks in 1828 kon zeggen, hoeveel te meer geldt dit thans, onder de zegeningen van het stelsel door den graaf van den Bosch ingevoerd!

Op bladz. 67 merkt de schrijver naar waarheid aan: «Vele Europeërs verkiezen de Javaansche keuken boven de hunne; deze behouden eene betere gezondheid dan zij, die zich met vleeschspijzen voeden, waarvan het gebruik te sterk op de, reeds door voortdurende hitte, en daardoor verhoogde uitwaseming verzwakte, werktuigen der spijsvertering werkende, het ligchamelijk gestel traag maakt, en hetzelve belet, zijne verrigtingen te volbrengen.» — Dit is allezins der behartiging waardig van ieder, die naar Indië vertrekt. De schrijver hadde er nog kunnen bijvoegen, dat zoodanige levenswijze tevens oneindig goedkooper is dan van hen, die steeds allerlei, uit Europa gekomen, lekkernijen op hunne tafel willen hebben.

Doch zoo voortgaande zoude dit verslag te zeer uitdijen, en wij moeten ons bekorten. Reeds zal men kunnen opmaken, uit hetgeen wij gezegd hebben, dat wij met de *Schetsen* van den heer Pfijffer von Neueck zeer zijn ingenomen, en ware het niet, dat wij nog eenige woorden over de vertaling te zeggen hebben, dan zouden wij gaarne eenige regels uit het *Tiende Hoofdstuk* of *Besluit* afschrijven, en daarbij doen zien, hoe de schrijver zich, als ware het, verpligt rekent van zijn gunstig oordeel rekenschap te geven.

Uit het *Berigt van den Uitgever* vernemen wij, dat de schetsen reeds twee uitgaven in het Hoogduitsch beleefd hadden, toen er eene Fransche vertaling van verscheen, welke door den heer Pfijffer aan den oud gouverneur-generaal baron van der Capellen werd opgedragen. Dat berigt zegt echter niet, dat die vertaling door Mr. Girodz du Villard was vervaardigd, en voorts overzien, alsmede in betere orde geschikt door Mr. Guenot le Cointre. Dewijl op die wijze het oorspronkelijke werk wezenlijk aan orde gewonnen heeft, is het zeer wel gedaan van den Nederlandschen vertaler, om van dit laatste ter vertaling gebruik te maken. Maar waarom dit niet, zoo al op den titel, althans in het berigt, waartoe de gelegenheid zich van zelve voordeed, gezegd? Want, dat de vertaler werkelijk de uitgave van Guenot le Cointre gevolgd heeft, blijkt uit de gebrekkige spelling van verscheidene woorden, als: op bl. 9. *Fimor* voor *Timor*; *Biouw* voor *Riouw*, *Ayer-Ban-Pabogis* voor *Ayer-Bangies*; bl. 10. *Jaccatara* voor *Jakatra*; bl. 16. *Kudramayo* voor *Indramayo* of *Indramayoe*, *Ealietondo* voor *Kalietondo*, enz.

Waarom de vertaler, bij de *Instellingen van Openbaar Onderwijs*, (bl. 123) alles uitgelaten heeft, wat in zijn origineel over de meisjes-scholen gezegd wordt, begrijpen wij niet. Een ieder immers, die op Batavia bekend was, tijdens de heer P. zich op Java bevond, weet, dat hetgeen over de meisjesschool op Molenvliet gezegd is, geenszins met de waarheid strijdt. Daarenboven, er zijn geene namen genoemd, en wat over de school van de dames G., door den schrijver wordt gezegd, is allezins tot lof dier dames.

(1) *Dit is onjuist. Die gebeurtenis had eenige weken later plaats. Het fort werd Batavia genaamd, op den tijd door den Schrijver alhier vermeld.*

Op den titel wordt niet gezegd, maar wel in het *berigt van den Uitgever*, dat wij eenige *nalezingen* van den vertaler achter het werk ontvangen. Deze gaan van bl. 241—250, en strekken somwijlen metterdaad tot toelichting van het werk. Jammer is het echter, dat op bl. 243 en 244, de vertaler over de «hoofdproducten van Java» niet wat uitvoeriger is. Dit ware, verbeelden wij ons, niet moeijelijk geweest, en zou aan de vertaling meerdere waarde hebben bijgezet. — Dat wij op die vertaling zelve wel eens aanmerkingen hebben, is door ons niet geheel ontveinsd; evenwel zij laat zich gemakkelijk lezen, en is niet stroef of stootend. Het is van den uitgever eene verdienstelijke onderneming, een zoo nuttig boek, en dat menig Nederlander beter met den toestand van Java en van den Javaan kan bekend maken, aan het Nederlandsch publiek aan te bieden. Zij verdient daarvoor aanmoediging. Een allezins ruim debiet moge hem zijne kosten vergoeden.

HET TOONEEL.

Betreffende het Fransche tooneelgezelschap, blijft nog te spreken van de twee laatst gegeven representatiën, die in alle opzigten voldaan, en bij velen de verwachting overtroffen hebben. Den 15 had eene tweede vertooning plaats van *les Enfans d'Edouard*, van Casimir Delavigne, een treurspel, hetwelk, even vrij van de vroegere zoogenaamde klassieke, als van de tegenwoordige zoogenaamde romantische school, het midden houdt tusschen de gedwongendheid der eerste en de ongebondenheid der laatste, en dien ten gevolge, hoewel óók zijne gebreken hebbende, eenigzins als een model voor den hedendaagschen treurspeldichter beschouwd mag worden. Daarenboven wordt de uitwerking van het stuk door de geschiedkundige belangrijkheid van het onderwerp aanmerkelijk bevorderd, en het ware derhalve te wenschen, dat eenig bekwaam Nederduitsch dichter zich de moeite gave, van hetzelve ter dienste van den Stads Schouwburg eene vertaling te bezorgen; — de kas zou er zich ongetwijfeld wel bij bevinden, en zulk eene overzetting zou eene verdienstelijke uitzondering daarstellen, onder de vele vertalingen van niets beduidende kleine stukjes, waarmede men ons als overstroomt.

Wie deze representatie heeft bijgewoond, is voorzeker van bewondering doordrongen geworden voor de zeldzame gaven en bekwaamheden van mad. Fortier-Legardère. Innig doordrongen van den toestand der ongelukkige *Koningin Elisabeth*, tusschen den verraderlijken *Hertog van Glocester* en hare bedreigde zonen, trof zij alle harten, en verhief de worsteling harer voortreffelijke waardigheid en moederlijke angst, tegenover den dwingeland, tot een tafereel, zoo schoon, dat het publiek eene herhaling van dit stuk voorzeker met verlangen te gemoet ziet. Ook mad. Delvil, als *Eduard*, en mad. Georgina, als de jeugdige *Richard*, wonnen alle harten, en mad. Prague deed, in de kleine rol van *Lucie*, op nieuw zich als eene zeer verdienstelijke actrice opmerken. De heer Fortier, als *Glocester*, verwierf teregt insgelijks de algemeenste goedkeuring; ook deze bekwame acteur stelt dit even moeijelijke als hatelijk karakter met een *ensemble* voor, hetwelk de grondigheid zijner studiën bewijst. *James Tyrrel* werd door den heer Lamara verdienstelijk voorgesteld, en ook de heer Davelonis, die voor de eerstemaal debuteerde, hoezeer voor het treurspel welligt minder berekend, speelde echter vrij wel voor *Buckingham*. Representatiën als deze zijn allezins geschikt om den roem te vestigen van dit gezelschap, van hetwelk meer en meer blijkt, dat in de officiële aankondigingen, die hetzelve vooraf gingen, niets te veel is gezegd.

Mad. Geraldi, die, tusschen het voor- en nastuk, den zelfden avond eene romance uit *la Juive* en eene aria uit de *Robert le diable* voordroeg, voldeed zeer wel, ofschoon eene merkbare verkoudenheid haar stemgeluid eenigzins benadeelde. Indien zij hier eenigen tijd vertoeft, zal het voorzeker den liefhebberen aangenaam zijn haar andermaal te hooren.

In de tweede der gemelde representatiën zag men den heer Préval, als *Arnolfe* in het blijspel *L'Ecole des Femmes* van Molière, voor de eerste maal debuteren. De gestalte, het krachtig orgaan, en het doordachte spel van dezen *artiste* maken hem allezins voor zijn emploi (*financier*), geschikt. Het onthaal, dat hem van de zijde des publieks ten deel viel, was zoo gunstig als wel verdiend. Overigens werd ook geheel dit blijspel voortreffelijk uitgevoerd en verwierven alle de medewerkende personen, vooral echter mad. Delvil, de ondubbelzinnigste bewijzen van goedkeuring. De *comedie vaudeville: monsieur Bonaventure*, die voor de eerste maal vertoond werd, is eene *farce*, die de lachspieren aanhoudend in beweging brengt.

De heer Hartmann was in dit stukje als in zijn element, en gaf weder de aangenaamste blijken van zijne bekwaamheid en routine. Ook de andere vertooners kweten zich verdienstelijk van hunne taak, en bragten het hunne toe tot den goeden uitslag dezer *bagatelle*.

Ten aanzien van den Nederduitschen Schouwburg kan men zeggen, dat de belangstelling tusschen het stadstooneel en dat van de heeren Hoedt en Bingley als gedeeld is, of liever door het grappige en fraaije ballet: de *Stoom-Arlequin* aan den eenen, en het melodrama: de *Schipbreuk* aan den anderen kant in gelijke mate wordt aangetrokken. Op het melodrama zelve en evenzeer op de vertaling valt veel aan te merken; doch men zag nimmer een aandoenlijker, ontzettender en natuurlijker schouwspel, dan dat der *Schipbreuk*, zoo als die, in de menigte der voorstellingen van dit stuk al beter en beter geworden, thans door het 's Gravenhaagsche gezelschap wordt uitgevoerd. Dit en de fraaiheid der decoratie van het in open zee met eenige der schipbreukelingen drijvende vlot, gaan allen lof te boven, en verdienen dubbel de daverende toejuiching, die er aan ten deel valt.

Advertentiën.

(6928) JAN GEORGE TEN SANDE en GERRIT JACOBUS JARMAN, *Directeuren der Brand-Maatschappij te Amsterdam*, in den Jare 1790 binnen *Amsterdam* opgerigt, ter verzekering voor Brand op Gebouwen, Koopmanschappen, Meubelen, enz.,) adverteren, dat zij, met goedvinden van de Wel-Edele Heeren Commissarissen, ten Kantore van gemelde Maatschappij, op de Heerengracht, bij de Leidsche Straat, N°. 3197, zullen vaceren tot het volgende:

1°. Op Woensdag den 14 October dezes jaars, en vervolgens des Woensdags en Zaturdags, des voormiddags van 10 tot des namiddags 1 ure, tot het Betalen van 5 pCt. UITDEELING over het 50ste afgeloopen jaar, tegen intrekking van de geteekende Quitantiën; en

2°. Op Woensdag den 6 Januarij 1841, en vervolgens des Woensdags en Zaturdags, mede des voormiddags van 10 tot des namiddags 1 ure, tot het Betalen van 10 pCt. EXTRA UITDEELING, hetwelk op de Aandeelen zal worden afgeschreven.

(6929) H. F. A. VAN LINGEN, R. G. RUARDI, J. A. VAN DEN BROEK en B. J. FERRARIO,

MAKELAARS,

zullen, ten overstaan van een' daartoe bevoegd Beambte,

op den 15den *October* 1840,

des Avonds ten 6 Ure, ten huize van P. N SCHOLTEN, in het Logement *de Keizerskroon*, in de Kalverstraat, presenteren te Verkoopen:

Eene Partij van circa 104 Vat Roode BORDEAUX WIJNEN, uit de gewassen 1833, 1838 en 1839, benevens 150/2 Stukken LANGUEDOC WIJNEN, uit de gewassen 1837 en 1839, bestaande uit *Langlade*, *Tavelle*, *St. Gilles* en *Roussillon Wijnen*, en laatstelijk 4/2 Booten Roode PORT à PORT WIJN.

Liggende als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

(6930) J. VAN OCTROP, E. G. VAN IJSENDIJK, H. KNOOPS, H. VAN WAIJENBURG Azn. en A. J. B. VAN WAIJENBURG,

MAKELAARS,

zullen, op *Vrijdag* den 25sten *September* 1840,

des Avonds ten half zeven ure, in *den Brakken Grond*, in de Nes, te *Amsterdam*, als lasthebbende van hunne Meesters, ten overstaan van een' daartoe bevoegd Beambte, aan de meestbiedende presenteren te Verkoopen:

23 heele
6 drielingen } Booten *Zantische* KRENTEN.
2 halve
150 Kistjes PALM-ZEEP.
20 Kisten VERMICELLI en MACARONI.
4 Ps. *Livornesche* OLIE.
2 » LIMOENSAP.

Liggende en te zien als bij Billetten nader wordt aangewezen.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

(6931) J. L. VAN DER HAAGEN en W. G. KLEMAN,

MAKELAARS,

zullen op last van hunne Principalen, door den Heer H. J. THEESING,

op *Woensdag* den 30sten *September* 1840,

des Namiddags ten *Eén Ure*, voor den Stal in de Rozenstraat, Z. Z., N°. 1595,

Verkoopen:

Twee SPAN Zwarte Langstaarten Merriën KOETSPAARDEN; twee Stads KOETSEN-COUPÉ, waarvan de een niet minder dan *Nieuw*, Een Gebombeerde FOURGON; en eindelijk eene Partij TUIGEN, HOOFDSTELLEN, LEIDSELS, BITTEN, DEKKEN en andere STALBEHOEFTEN, breeder bij Billetten vermeld. Alles Nagelaten bij Wijlen den Wel-Ed. Heer HAAKMAN, *Med. Doct.* Nadere onderrigting te bekomen bij bovengemelde Makelaars, of bij den Heer HART, aan de Hollandsche Manège.

NB. *In deze Verkooping kan niets worden Ingestoken.*

(6932) **181ste Kon. Ned. Loterij.**

Ten Kantore van C. G. BOONENKAMP, te *Rotterdam*, alwaar in Derde Klasse getrokken zijn de volgende KAPITALE PRIJZEN:

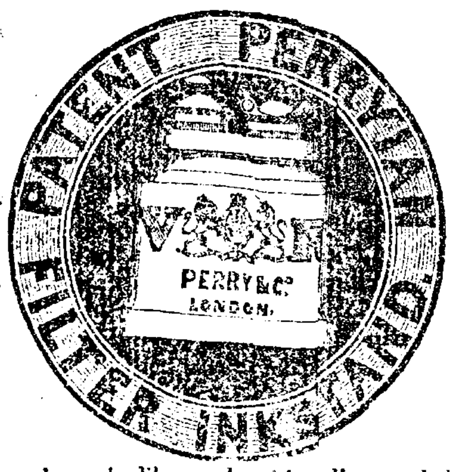
N°. 17808 — *f* 25,000,
» 21603 — » 10,000,
» 17996 — » 2,500,
» 10918 — » 2,500 (*Prem.*),

zijn nu weder getrokken in de Vierde op:

N°. 23511 — *f* 25,000,
» 21114 — » 10,000.

(6933) **The English tongue as it is Spoken in the Metropolis.**

Mr. TER REEHORST, sworn Translator in seven modern languages at the Bar, and *Teacher* of the *English* in particular, desires to suggest that he has still three vacant hours on four different days. Apply at 162 *Singel* near *Torensteeg*.

GEBREVETEERDE

PERRYAANSCHE

Filtreer-INKTKOKER.

Deze nieuwe en nuttige Uitvinding geeft oogenblikkelijk, in het Kopje van den Filter, eene genoegzame hoeveelheid KLAREN GEFILTREERDEN INKT, welke, naar verkiezing, weder in den Inkt-Koker kan teruggevoerd worden, in welken de Inkt van geen bederf onderhevig is, noch door de lucht kan benadeeld worden. De Inkt, op deze wijze bewaard, wordt noch dik, noch schimmelig, en behoudt ten allen tijde, en in iedere luchtstreek, deszelfs deugdelijkheid. Door de Filtratie heeft de Inkt altijd eene goede kleur, en is van elke verdikkende zelfstandigheid ontdaan, waardoor de hinderpalen en onaangenaamheden, welke de onzuivere Inkt, over het algemeen, in de gewone Inktkokers te weeg brengt, door het gebruik van den FILTREER-INKTKOKER, ten eenenmale weggenomen zijn.

Een middelmatige Inktkoker houdt genoeg Inkt in voor zes maanden of voor één jaar.

Gebreveteerde Perryaansche Raven-Zwarte Pen,

Negen Pennen met Penhouder, voor 60 Cents. Deze Pen is aan geene inroesting onderhevig; zij is voortreffelijk voor kantoor- en bijzonder gebruik. Bovenstaande Artikelen zijn te bekomen bij de meeste Boek- en Papierverkoopers, en Handelaars in Stalen Pennen, zoowel alhier als in de andere steden des Rijks.

Om alle bedrog voor te komen, staan op elke Pen en elken Penhouder deze woorden gegraveerd: «*Perry, Patent, London*,» en is op elke Kaart gedrukt de handteekening: JAMES PERRY & C°. (6934)

A. PLATTER,
Agent voor dit Rijk.

(6935) **Is ter Perse gelegd:**

HET **ANTIPHONARIUM ROMANUM,**

hetwelk zal vermeerderd worden met de PSALMEN *van* DE OFFICIËN *in de* GOEDE WEEK, *en het* OFFICIUM DEFUNCTORUM; *welke in de vorige uitgaven* ONTBREKEN. *Het* EERSTE BLAD *is bereids* AFGEDRUKT, *en het* GEHEEL *zal zoo spoedig mogelijk worden verkrijgbaar gesteld bij*

A. ZWEESAARDT,

Boekdrukker, Warmoesstraat, N°. 206, te AMSTERDAM.

☞ Het Werk wordt, *zoowel muzijk als lettertekst*, met eene *geheel nieuwe letter* gedrukt. — Met den Eersten der maand October e.k. zullen de Proefbladen van het eerste Vel, bij alle voorname Boekhandelaren in het Rijk, ter bezigtiging liggen.

(6936) G. J. A. BEIJERINCK, Boekhandelaar te *Amsterdam*, heeft dezer dagen uitgegeven en alom verzonden:

I. J. H. SONSTRAL, Evangeliebladen, of Tafereelen en Bespiegelingen uit het gebied der Openbaring, 1ste deel, in gr. 8°. . . *f* 2.40.
(*Met nog één deel is dit Werk compleet*).

II. De Valleijen der Waldenzen, naar afbeeldingen op de plaats zelve geteekend, in tafereelen beschreven door N. G. VAN KAMPEN, voortgezet door K. SIJBRANDI; 10de en 11de Aflevering, met Staalplaten in 4°., elk à . . . . *f* 1.60.

III. B. T. LUBLINK WEDDIK, Pandora; Lectuur voor den beschaafden stand, 5de Deel, 3de of 9de en laatste Stuk in gr. 8°. . *f* 1.25.

IV. E. J. POTGIETER, Het Noorden, in Omtrekken en Tafereelen, 2de en laatste Deel, in gr. 8°., met Vignet en Titelplaat. . *f* 3.75.

V. Lord Edward Glenbore, en Anna, of de Familietrek. Twee Verhalen, door A. L. G. TOUSSAINT en Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA, met Vignet in gr. 8°. . . . . *f* 3.10.

VI. TH. HOOD, Luimige keis langs den Rijn, 3de en 4de Aflevering, met fijne *houtsnee-platen*, in gr. 8°., elk à . . . . . *f* 0.75.
(*Met nog twee á die Afleveringen zal dit Werk compleet zijn*).

VII. J. OLIVIER Jz., Tafereel van Oost-Indië voor jongelieden van beiderlei kunne, 7de en 8ste Aflevering, in gr. 8°., met platen, elk à . . . . *f* 0.25.

VIII. JOH. SPORSCHILL, Geschiedenis van den grooten Wereldstrijd in de jaren 1813, 1814 en 1815, 6de Aflevering met staal-platen, in roijaal 8°. . . . . *f* 0.90.

IX. Mr. W. J. C. VAN HASSELT, Verzameling van Wetten en Besluiten, voorkomende in het *Staatsblad*, die nog in werking zijn; 9de en laatste deel, met eene chronologische lijst en een alphabetisch register der opgenomen besluiten, in gr. 8°., bij inteekening. . . *f* 8.—.

X. Jaarboekje voor Noord-Holland, voor 1840, inhoudende de namen der leden van het Provinciaal Bestuur, van de onderscheidene Collegiën, enz. Postformaat in carton. . . . . *f* 1.50.

XI. C. SCHMID, Agnes of de kleine Luitspeelster, met staal-plaatjes, in 8°. . . . . *f* 1.10.

XII. ———, De Vruchten eener goede Opvoeding, met staal-plaatjes, in 8°. . . . . *f* 1.25.

(6937) **Het kunstig Relief-Model**

DER

STAD VENETIË

is ter bezigtiging gesteld in de Zaal van den Heer B. DOCKX, op de Pijpenmarkt, N°. 3032, des morgens ten 10 Ure, zullende de Zaal des avonds verlicht zijn.

Entree 71 Cents, Kinderen de helft.

Keizerlijk Russische Pantomi
(6938) Onder Directie van den heer

C. LEHMANN,

In den Nieuwen Schouwburg op het Amst
Op Maandag den 21 September, ten half
Voor de Eerste Maal:

De Geboorte van Arlequi

Geheel Nieuwe Kluchtige Engelsche BALLET-PANTO
Bedrijven, met vele Mechanieke METAMORPHOSEN en
MENTS à VUE.

Voorafgegaan door:
BRILLANTE GRACIEUSE KUNST-OEFEN
uitgevoerd door de Familie LEHMANN en BOLLE
De vier Engelsche GYMNASTIE
de Heeren SEYMOUR, BOLLENO, ANDERSON en J
Het Spectakel zal een' aanvang nemen m

Lucifer en de Kuiper,

Vrolijk Engelsch Ballet, in één Bedrijf, door den Heer B
Theatre van *Drury-Lane* te *Londen*.

(6939)

CIRQUE **R**

ONDER DIRECTIE

F. E. **R**

Staande op de *Nieuwe Markt* al
Maandag den 21 Sept. 1840, *des avonds ten half ne*

LA FIANCÉE D'UN MILITAI

GROOTE ROMANTISCHE PANTOMIME-
in twee Bedrijven, met treffende tafereelen, expres hie
geheel nieuwe, toepasselijke costumes en decoratiën, *geo*
te paard, *marschen*, *attitudes* en verderen tooneelmatige

Voorafgegaan door:
de Brillantste en Uitgezochtste
Exercitiën in de Rijd
OP GEZADELDE EN ONGEZADELDE PAAR
MILITAIRE MANOEUVRES, GRACIEUSE D
EN GROEPERINGEN.
De Turksche gedresseerde Hengst ALI, en me
gedresseerde Paarden,
afgewisseld met even *koddige* als *geestige* Tusschen

(6940) **TROUPE ORICHALC**

eenigste waardige mededingster der BEDOU

onder Directie van den Heer

MISTRORIGO,

in de groote geheel nieuw opgebouwde Tooneelmatig inge
gedecoreerde Tent, staande op de Kaasmarkt, te A
Heden Avond eene luisterrijke Voorstelling, bestaande in
GRAND SPECTACLE, ACROBATISCHE EXERCITIËN,
GYMNASTIEK, op de wijze der *Arabieren en Africanen*
EXERCITIËN, naar de wijze der *Oude Romeinen*; EQUILIB
enz., enz.

De fraaiheid en luisterrijke inrigting van zijne geheel n
rijke en schitterende Costumes, gepaard met een uitstekend
Orchest, zullen bijdragen om het oog van den Kunstkenner
ALLE AVONDEN GROOTE VERSCHEIDENHEID EN AF
DE VOORSTELLINGEN.

De Directeur MISTRORIGO, alsnu zijne ongesteldheid
ziende, zal heden, Maandag Avond, het genoegen hebben
lend Publiek aan te bieden: EENE BUITENGEWOON
VOORSTELLING in de *GYMNASTIEK*, tot welker bijwon
blick beleefdelijk uitnoodigt; de stellige verzekering kunn
nog nimmer eenige Gymnastische Oefening van die alle de
fende kracht en dien luister hier ter Stede is gezien.

Aanvang des Avonds ten Hal
MISTRO

(6941) *De Straat der Dardanelle*

ALSMEDE

DE STAD CONSTANTINOPEL IN PANORAMA
bijzonder gelijkend voorgesteld in he

CABINET D'ILLUSIO

hetwelk dit jaar met een aantal Nieuwe VOORWERPEN ver
welke vooral uitmunt een MODEL van eenen
ELECTRO-MAGNETISCHEN W
van wiens zamenstelling eene naauwkeurige verklaring gege

ENTRÉE 30 CENTS.
Botermarkt, tegenover de Halvemaansteeg.
W. MAR

Schouwburgen, Concerten,

STADS SCHOUWBURG. Maandag 21 S
DE VERWARRING, Blijspel, in vijf Bedrijven, naar het
A. von Kotzebue, door den Heer *J. S. van Esveldt H*
door: DE VERHUIZING VAN PANTALON, OF DE STOOM-A
groot-Ballet-Pantomime, door den Balletmeester *A. P.*
Decoratiën van den Heer *J. E. de Vries*, Muzijk voor
Heer *L. A. Kleine*. *Ten zes Ure op*

THEATRE FRANÇAIS. *Sous la directi*
Mardi 22 Septembre 1840. (N°. 1 de l'Abonnement.)
de: LE MISANTROPE, Comédie en 5 Actes et en Vers,
de la deuxième représentation de: MR. BONAVENTURE,
en 4 parties de Mrs. *Depeuty* et *Courcy*.
On commencera à 7 heur

HOOGDUITSCHE SCHOUWBUR
straat, onder directie van de Heeren J. H. HOEDT en
Maandag den 21 September 1840. *Eene achtste voor*
SCHIPBREUK DER MEDUSA, Melodrama, in vijf Bedrijven
het Fransch van *M. Ch. Desnoyer*, door den Heer *W.*
met dezelfde in 's Gravenhage daartoe gebruikte en
vervaardigde Decoratiën, geschilderd door, en onder to
B. J. van Hove, Kunstschilder aan den Koninklijken Sch
venhage. De Muzijk, Koren, Marschen, Costumes en
toestel geregeld door den Heer *J. W. Hammecher*, naa
den Schouwburg *l'Ambigu Comique*, te Parijs.
Aanvang ten half

SALON DES VARIÉTÉS, in de
21 September 1840. *Eene tweede voorstelling* van: De
MINIQUE, Blijspel met Zang, in één Bedrijf, naar het F
Dominique. Na hetzelve: DE HEER LUSTIG, DEURWAA
LING, Vaudeville, in twee Bedrijven.
Entrée 75 Cts., welke in vertering zal worden aangeno
Aanvang ten 7½ Ure.

GROOT FRASCATI. Zondag den 20 S
Buitengewoon Groote SOIREE MUSICALE. *Aanvang*

GEDRUKT BIJ A.

RDE JAAR. N°. 886. **1840.** MAANDAG, 21 SE[illegible]

DE AVONDBODE,

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

Abonnement
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 206.
Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.
...ven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

Prijs
voor 3 maand...
te *Amsterdam* ...
en *Buitensteden* franco ...

ADVERTENTIËN.
ZEVEN REGELS of minder ... *f* 1.75.
Elken regel meer ... » 25.
REGEL voor elke Advertentie en herhaling ... » 35.

TWEEDE EDITIE.

Tweede Editie.

NEDERLANDEN.

...DAM 20 Sept. De plegtstatige inwijding van den spoorweg tus... ...stad en Haarlem, den eersten, dien men in Nederland tot stand ..., had plaats op den 20 September 1839, en deze belangrijke ... werd heden te eerder met genoegen herdacht, omdat reeds in ... van den voltooiden eersten jaarkring de ervaring bewezen heeft, ...enen kant de nuttigheid van dien spoorweg voor de bewoners der ... en in het bijzonder voor de ingezetenen der beide steden, en aan ...en kant, de gegrondheid der verwachting, dat op den duur de ...ing zelve zich bij de zaak zal wel bevinden; vooral wanneer de ...ng van den weg tot Rotterdam zal zijn tot stand gebragt. Niet ...gte derhalve had de spoorweg dezen dag een feestelijk aanzien; ...echter de fraaiheid door het gure en regenachtige weder minder ...en ook minder werd gadeslagen. Van alle de stationsgebouwen ...de nationale vlag, met welke ook de wachthuisjes den weg langs ...ren. Insgelijks waren den ganschen dag door de locomotiven en waggons der wagentreinen met de uitwaaijende sierlijke banen der ...sche driekleur versierd. In gepaste vrolijkheid is overigens het ... van den goeden uitslag der onderneming, door de verschillende ... van den weg, aan een feestelijk onthaal, hun door de Directie ..., dankbaar herdacht; — bij deze gelegenheid zijn de welge... toasten aan den Koning, het Koninklijke Huis, de leden van den administratie, en andere tot den weg betrekking hebbende autori... personen met geestdrift ingesteld.

... Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen ... gisteren alhier hare jaarlijksche algemeene vergadering. (*Waarvan ... in sommige afdrukken van de eerste editie van dit N°. kortelijk ... hebben gegeven, met vermelding van den bekroonde en de nieuw ...even prijsvragen.*)

...zitter, de hooggel. heer J. Bosscha, ridder van den Nederlandschen ...pende dezelve met de voordragt eener welsprekende rede over de ...elke *is de verpligting der Regeringen ten aanzien van kunsten ...schappen?* Vervolgens deed de algemeene secretaris, de Ed. Achtb. ... J. C. van Hasselt, lid der arrondissements-regtbank alhier, ...ver het afgeloopen maatschappelijk jaar en den tegenwoordigen ...maatschappij, bij die gelegenheid eene gepaste hulde brengende ...dachtenis van den hoogleeraar van der Palm en van den zeer Gel. ... Baakman; waarna de voorzitter aan de ten vorigen jare door ...en heer ...bekroonden het eermetaal uitreikte, als de gouden medaille ... en mr. A. Bogaers, ridder der orde van den Nederlandschen ... regter in de arrondissements-regtbank te Rotterdam, wegens zijne ...deling: *Over de uiterlijke welsprekendheid*, en eene zilveren aan den algemeenen secretaris, voor onzen door ongesteldheid niet in de ver... tegenwoordigen stadgenoot, den heer J. Immerzeel Jr., wegens diens ... *op Rembrandt*.

...s werd tot algemeenen voorzitter der maatschappij voor het volgend ...en de Wel-Eerw. zeer Gel. heer Delprat, predikant bij de Waalsch... gemeente, en tot algemeenen secretaris de heer A. van Rijcke...

...t verslag bleek, dat de afdeeling der maatschappij alhier thans ...en telt, die te Rotterdam 109, die te Leyden 69 en die te 's Gra... 87.

...ens de ten jare 1838 door de maatschappij uitgeschreven prijsvra... ...ek verder uit hetzelve: — Dat op die in de vakken der theorie van welsprekendheid, der algemeene taalkunde, en der theorie der schoone ... buiten de dichtkunst, *geene* antwoorden waren ingekomen; — ...e vraag voor een dichtstuk: *de Schipbreuk der stoomboot* WILLEM I ...*cipara's*, *twee* antwoorden zijn ontvangen, een onder de spreuk: ...*gata refer*, en het ander onder die: *Video meliora* etc., doch ...itspraak der vijf beoordeelaren hieromtrent was: dat beide stukken ... waarde bezitten, om ter bekrooning in aanmerking te kunnen ko... de onbepaalde vraag: *een blijspel in proza*, waren mede *twee* ...n ingezonden, het eene onder eene spreuk uit DE BRUYNE, het andere onder eene uit den TOONEELKIJKER 3e dl. bl. 48. De beslissing hieromtrent is geweest: dat geen der vijf beoordeelaars aan een dier stukken het eermetaal heeft toegekend, hoewel sommige hunner aan dezelve niet alle verdienste ontzegden. Eindelijk waren op de vraag: *Eenige gedichten, grootendeels geschikt om voor vier, en voorts om voor eene en meerdere stemmen op muzijk te worden gebragt*, uitgeschreven in het jaar 1839, naar aanleiding eener missive der *Maatschappij tot bevordering der Toonkunst*, drie verzamelingen zijn ingekomen; de eerste onder eene spreuk uit LOOTS, de tweede onder eene uit METASTASIO, en de derde onder eene uit HERDER. Aan de twee laatsten werd door de beoordeelaars eenparig de bekrooning ontzegd; terwijl drie hunner den eerepenning toewezen aan N°. 1 geteekend met de spreuk uit LOOTS. Bij de opening van het bij deze verzameling behoorend naambriefje bleek de bekroonde te zijn de heer J. P. Heye, med. doctor alhier.

De maatschappij heeft alsnu de volgende nieuwe prijsvragen uitgeschreven, om beantwoord te worden vóór 1°. Januarij 1842, als: *a.* In het vak der Wijsbegeerte: *Staaft de geschiedenis der wijsbegeerte het gevoelen, dat de wijsgeerige begrippen eenen bepaalden kring doorloopen, zoodat er vroeg of laat eene terugkeering plaats heeft tot hetzelfde punt? of levert zij het bewijs op van eene vooruitgaande beweging en uitbreiding der wijsgeerige navorschingen?* *b.* In het vak van de Theorie der dichtkunst: *Welken invloed heeft het Christendom gehad op de poëzij?* *c.* Voor een dichtstuk: *De Stoom*, en *d.* Als onbepaalde prijsvraag: *een Heroïsch-Comisch dichtstuk.*

Vóór of op 1°. Januarij e. k. wacht de maatschappij nog de beantwoording der volgende vragen, als: In het vak der Nederlandsche taalkunde: *Eene oordeelkundige woordvoeging* (syntaxis) *der Nederduitsche taal, gestaafd door voorbeelden uit gezaghebbende schrijvers;* in het vak der theorie van stijl en welsprekendheid: *Een oordeelkundig overzigt van de middelen, door de vroegere en latere redenaars en schrijvers gebezigd of aanbevolen, ter bevordering van de kunst om voor de vuist te spreken;* voor eene Lofrede: *Koenraad van Beuningen*, en als onbepaalde vraag: *Eene proeve van historischen stijl, een belangrijk tijdvak van de Vaderlandsche geschiedenis ten onderwerp hebbende.*

— Men schrijft ons, dat Z. M. den heer de Casembroot, vroeger 2de luitenant bij eene der afdeelingen curassiers, heeft benoemd tot 2den luitenant bij de kavallerie in Oost Indië. Voorts heeft Z. M. benoemd tot predikant bij de Evangelisch-Luthersche gemeente te Paramaribo, den heer C. M. Moes, candidaat bij het Evangelisch-Luthersch kerkgenootschap.

— H. D. H. de Prinses van Schwartzenberg, met gevolg, is gisteren avond, met den spoorwegtrein van 6½ ure in deze hoofdstad aangekomen.

— Ten aanzien van het Italiaansche opera gezelschap, waarvan op den 5 der eerstvolgende maand hier ter stede de representatiën eenen aanvang zullen nemen, leest men in het *Journal de la Haye* van heden het navolgende:

« De opera *il Furioso* is gisteren in alle opzigten geslaagd; beiden de muzijk en de zang zijn bij deze eerste voorstelling algemeen toegejuicht. De heer Delvivo, die de voornaamste rol (*Cardenio*) vervulde, heeft er zich op het loffelijkste van gekweten. Verschillende muzijkstukken, door dezen zanger voorgedragen, hebben eene soort van verrukking te weeg gebragt bij het geheele publiek, hetwelk op het einde des tweeden bedrijfs algemeen hem op het tooneel terugriep, en met een salvo van welverdiende bravo's begroette. Deze bekwame zanger heeft den geheelen avond zich zelven als overtroffen. Het zou moeijelijk zijn eene zuiverder stem, een' aangenamer zilvertoon te vinden. Mad. Donatelli heeft de rol van *Eleonore* zeer gelukkig vervuld. Zij vereenigde aan de zuiverheid en frischheid van zang, die haar eigen zijn, de bezielde uitdrukking, welke het karakter, dat zij voorstelde, behoort te onderscheiden. Mad. Donatelli en de heer Delvivo waren in het finale van het tweede bedrijf en in het eerste tooneel van het derde bedrijf, hetwelk een der treffendsten en gevoeligsten is, beiden bewonderenswaardig. Ook de heer Paterni (*Fernando*) had zijn deel in de eer, aan het gemelde finale bewezen; maar hetgeen hem eene volkomen zegepraal, eene zegepraal, die alleen hem gold, verworven heeft, is het tooneel geweest, waarin hij zich verheugt over den armen *Krankzinnige*, die het gebruik zijner rede hervindt. De heer en mad. Lagomarsino, de een in de rol van *Kardamu*, de andere in die van *Marcella*, hebben de andere artistes, met de hoofdrollen belast, zeer wel bijgestaan; vooral heeft de heer Lagomarsino blijk gegeven van eene originaliteit zoo piquant als natuurlijk. In één woord, geheel deze voorstelling heeft het talrijk publiek ongemeen voldaan. Wij twijfelen niet, of men zal wenschen deze opera nogmaals te zien uitvoeren.

« Aanstaanden maandag zal eene buitengewone voorstelling van de opera *Norma* plaats hebben, in welke, zoo als wij reeds vroeger hebben gezegd, mad. Mathey en Donatelli een talent ontwikkelen, dat de toejuiching van alle kenners wegdraagt. »

ARNHEM 19 Sept. De termijn spoedig ten einde loopende, binnen welke de wettelijke hypotheken van minderjarigen, van andere onder voogdij gestelde personen en van gehuwde vrouwen, tegen hunne vaders, moeders, voogden en mannen op de nieuwe hypotheek-registers moeten worden ingeschreven, en binnen welken ook de overbrenging daarop van de wettelijke hypotheken aan den staat, de gemeenten en openbare stichtingen toegekend, benevens de geregtelijke hypotheken uit kracht van vonnissen genomen, moet plaats hebben, zoo heeft men het niet ondienstig geacht om een ieder, die daarbij belang heeft, thans nogmaals daaraan te herinneren, met kennisgeving, dat, volgens de wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving, die hypotheken binnen twee jaren na de invoering der Nederlandsche wetgeving, en alzoo vóór den 1 October 1840, moeten worden ingeschreven, als wanneer daardoor derzelver rang, bij de Fransche wetgeving toegekend, verzekerd blijft, doch welke bij gebreke van zoodanige inschrijving verloren gaat.

— De nieuwe straatweg door de heerlijkheid Doorwerth is alsnu voltooid en door den heer van Doorwerth kosteloos voor het publiek opengesteld.

MIDDELBURG 18 Sept. Op gisteren heeft alhier van de puije van het raadhuis de plegtstatige afkondiging plaats gehad van de Koninklijke publicatie van den 4 Sept. 1840, houdende de veranderingen en bijvoegingen in de Grondwet, welke onlangs door de drie takken der wetgeving zijn aangenomen.

GRONINGEN 17 Sept. Als eene zeldzaamheid dient vermeld te worden, dat zich thans, in den tuin van Roelf E. Dul, mr. schoenmaker te Garmerwolde, eene komkommerpeer bevindt, die eenen omtrek heeft van 1 Ned. el en 3 duimen, lang bijna 8 palmen, en een gewigt hebbende van ruim 14 Ned. ℔. (*Prov. Gron. Cour.*)

BELGIË.

GENT 19 Sept. Bij de verkooping der kunstgalerij van wijlen den heer Schamp d'Avschoot alhier zijn onder anderen verkocht: Gezigt in Vlaanderen van David Teniers voor fr. 14,600 (voor rekening van het Belgisch gouvernement). de vette keuken en de magere idem van Jan Steen, het eerste voor 8,050 en het tweede voor 1,425; portrait van pater Batzola van Rubens voor 3,150; een portrait door Rembrandt voor 2,600; het verslaan der oproerige engelen door den H. Michaël van Rubens voor 2,000; Christus tusschen de twee booswichten 2,330; het toilet door Gabriel Metzu 5,100; een landschap van Ph. Wouwermans 1,000; een zeestuk van W. van de Velde 3,330; een portrait van Rembrandt, door hem zelven, voor 3,030; dito ten voeten uit voor 15,190; het portrait van den Spaanschen ambassadeur Gonzalvi door van Dijck voor 10,000; idem ten voeten uit van den ambassadeur Alexander Scaglia, door denzelfden voor 4,000; de ontvangenis der H. Maagd door Correggio voor 3,010; een portrait van Rubens door hem zelven voor 5,510; een dito van Elisabeth Brants door Rubens voor 9,750; het mirakel van den H. Benedictus, eene schets door Rubens, voor 25,700. Dertien stukken: van Rubens, van Dijck, Gerard Dou, A. van der Velde, G. van Mieris, N. Berchem, P. Potter, van der Helst en Ruysdael zijn niet verkocht, wijl dezelve den geraamden prijs niet konden bereiken. Over het algemeen zijn de prijzen niet bijzonder hoog gekocht.

FRANKRIJK.

Part Corresp. PARIJS 17 Sept. Het gouvernement heeft de tijdingen, welke de stoomboot *le Papin* uit het Oosten voor hetzelve heeft medegebragt, tot heden niet openbaar gemaakt; doch het is niettemin zoo goed als zeker, dat de heer Walewsky geslaagd is, den Onder-Koning te doen begrijpen, dat hij zijne eischen moet matigen, indien hij eene minnelijke tusschenkomst van Frankrijk in zijn verschil met de Porte verlangt. De heer Walewsky wordt geacht zich thans te Constantinopel te bevinden, ten einde voor Mehemet-Ali het levenslange bezit van Syrië te verzoeken; — een verzoek, hetwelk men meent, dat door den Sultan zal worden toegestaan.

Deze onderhandeling is geheel in overeenstemming met hetgeen telkenreize door mij is gemeld; namelijk, dat de zaak eene vredelievende wending

MENGELWERK.

DE BANNELING VAN *BEZOROWA*.

...in der achttiende Eeuw, lag op de grenzen van *Siberië* het ...owa, bestaande uit een vijftigtal hutten, die armelijk en ellendig ... de ongelukkigen, die dezelve bewoonden. Vijf honderd mijlen ..., in de woestijn *Jakoutska* gelegen, diende dit dorp tot verblijf ...nelingen, die te *Tobolsk* niet geplaatst konden worden.

...nelingen hadden vroeger meestal in voorspoed geleefd. Maar ...ongeluk was de moed, waarmede zij hetzelve verdroegen. Een ...ral had zich zoodanig in zijne ellende geschikt, dat het scheen, ... nimmer iets anders gekend had.

...was een grijsaard, van wiens voormalige betrekkingen niemand iets ... Hij zweeg er van, misschien omdat hij vreesde oude wonden te her... of door het noemen van zijnen naam de achting, die zijne lotge... hem toedroegen, te verliezen. De oude banneling, dus noemde ...em, had nooit zijnen naam gezegd. Hij zelf had zijne hut gebouwd. ...orgen gronds, eene koe en twee schapen maakten zijn vermogen uit; ...en twee dochters vormden zijn gezin.

...eenen winter-avond van het jaar 1742, zaten rondom een goed vuur, ...de banneling, zijne drie kinderen en met hem een jager, met eene ...bonten muts, die zoo even was ingekomen en om gastvrijheid ver...had. Er heerschte eene diepe stilte, die nu en dan slechts afgebroken ...door het verwijderd geblaf van honden, welke eenen vos of ijsbeer op ...waren. De grijsaard was bezig het breiwerk van een groot net te ..., terwijl de jager geheel verdiept was in het lezen van eenen ...n Bijbel. Eensklaps ging de deur weder open en een reiziger, in ...officiers montering gekleed, trad nu binnen, en naderde het vuur, ...van koude verstijfde ledematen te verwarmen.

«... welkom!» sprak de grijsaard, trok eene bank bij den haard, ...den reiziger eene kruik meede en een stuk zwart brood aan.

«... de H. NICOLAAS u vergelde!» antwoordde de reiziger; «vijftig ... liep ik door het zand, tot bed, niets dan dezen mantel hebbende, en tot voedsel niets dan de vruchten der moerassen. Hoe heet dit dorp?»

«*Bezorowa*,» hernam de grijsaard.

«Ligt het ver van *Moscou*?»

«Vijf honderd mijlen.»

«Bij den H. SERGIUS!» riep de officier verslagen uit, «waartoe dienen dan de twintig jaren, die ik besteed heb aan het doorkruisen der wildernissen van *Kamschatka*, indien ik *Rusland* met den schat mijner ontdekkingen niet kan bevoordeelen. Zie, grijsaard, ik ben een oud soldaat van prins MENZIKOFF. Door hem belast, om eenen brief naar kapitein BERING over te brengen, ben ik dezen beroemden gelukzoeker langs de kusten van de zee van *Amur* gevolgd. Ik heb aardstreken helpen ontdekken, die geheel onbekend waren gebleven; ik heb de uiterste einden van den *Caucasus* bereikt, en wildernissen doorloopen, die nog nooit door menschen waren betreden geworden. Deze togten waren niet nutteloos; ik had genoeg bijeen vergaard, om een paleis te *Moscou* of te *Nowogorod* te kunnen koopen; maar de bewoners van het *Uralgebergte* hebben mij geheel uitgeplunderd; mijne togtgenooten zijn gedood, en van alles wat ik bezat, heb ik slechts mijn' degen en mijn kleed behouden. Nogtans ik twijfel niet;» vervolgde de vreemdeling, na eene korte stilte, «of mijn oude generaal zal, indien ik het geluk heb *Petersburg* te bereiken, mij beloonen voor mijne moeite, en voor mijne verliezen schadeloos stellen.»

De oude balling hoorde dit verhaal met de grootste belangstelling aan; hij beschouwde den reiziger eenen tijd lang, en antwoordde hem toen:

«Gij bedriegt u, broeder, prins MENZIKOFF bezit de magt niet meer, om iemand te kunnen helpen; hij is arm, gelijk gij; doch zeker veel ongelukkiger.»

«Hoe,» riep de officier, met teekenen van ongeloof uit, «de magt van den eersten minister is even groot als die van zijnen meester. Hij heeft PETER uit vier zamenzweringen gered, en zijne kundigheden zijn voor den keizer onmisbaar.»

«PETER *de Groote* is dood,» hernam de grijsaard, een paar tranen, die over zijne wangen gleden, afwisschende, «Keizerin CATHARINA heeft hem slechts twee jaren overleefd, en ALEXANDER MENZIKOFF boet thans in ballingschap voor het ongeluk van niet altijd in zijn pothuis, op het *Kremlin*, koksjongen te zijn gebleven.» — De officier scheen ontroerd.

«Is het mogelijk?» vroeg hij, eenen verwonderden blik op den banneling slaande. «Maar, zoo die bijzonderheden waar zijn, hoe hebt *gij* ze dan op 500 mijlen afstands van *Moskou* kunnen vernemen?

«Dat is *mijn* geheim,» sprak de banneling, met eenen bitteren grimlach. — «Hoe het ook zij, MENZIKOFF zelf zou de naauwkeurigheid van mijne gezegden niet kunnen betwisten, en zoo gij belang stelt in de herinneringen van eenen grijsaard, wil ik u de omstandigheden, die zijne ongenade bewerkt hebben en gevolgd zijn, getrouw verhalen.»

De officier knikte toestemmend met het hoofd, en de grijsaard wierp eenige takken op het half uitgedoofde vuur, terwijl de jager, die steeds op eenigen afstand van het vuur gezeten had, zijnen Bijbel digt sloeg en zijne bank digter bij schoof.

«Ik zal u niet verhalen,» begon de oude banneling, «hoe MENZIKOFF van koksjongen, luitenant bij de kanonniers, vervolgens kolonel, generaal, prins, en eindelijk eerste minister werd; noch, hoe het geluk hem met gunsten als overladen wilde, door hem de toekomstige Keizerin van *Rusland* tot dienstmaagd te geven. Ik zal u ook niet spreken over de roemvolle daden, die hij in de veldslagen bij *Kalisk*, *Noebourg* en *Pultawa* beleefde, noch van de zamenzweringen, die hij van het hoofd des Czaars afwendde, noch van de verkeerdheden, die hij uit eerzucht beging.»

Bij deze woorden streek de grijsaard eenige oogenblikken met de hand over zijn voorhoofd, en ging, na eene wijl zwijgens, weder voort.

«Gij weet dit alles zoo goed als ik; gij hebt hem gezien zoo magtig als iemand zijn kan. CANTEMIR, noch JAKOSINSKI, noch POSPELOFF hebben ooit zulk eene gunst genoten. Toen PETER *de Groote* in het jaar 1725 stierf, regeerde MENZIKOFF in overeenstemming met de Keizerin, zijne voormalige dienstmaagd. Maar zijne verheffing was te groot geweest, dan dat men dezelve hem konde vergeven. De edelen verbonden zich, en verbraken het gebouw van zijn geluk. Een hunner bovenal had MENZIKOFF eenen haat gezworen, die niet eindigen kon dan bij den val of het graf van hem, op wien hij betrekking had. Die benijder van den roem, die vijand van het genie was gouverneur van den grootvorst, en heette ALEXIS-GREGOREWITZ-DOLGOROUKI.

Bij het noemen van dezen naam maakte de jager eene snelle beweging, en trok zijne muts nog dieper over zijn gelaat.

genomen heeft. Het blijkt nu meer en meer, dat de Pacha zal toegeven, en Frankrijk zich niet in eenen oorlog met Europa zal wikkelen.

Het gouvernement heeft eene télégraphische dépêche ontvangen, de tijding behelzende, dat de Koningin-Regentes aan de voorstellen van den hertog de la Victoria en van het provisionele gouvernement gehoor heeft gegeven. Men verzekert, dat Espartero ontboden is, om het nieuwe Ministerie zamen te stellen. Aldus wordt het vreeselijke drama, waarvan het Schier-eiland het tooneel scheen te zullen worden, ten minste voor het oogenblik verhoed.

PARIJS 18 Sept. De Koning heeft ten paleize van St. Cloud, op den 16 dezer, van Z. M. den Koning der Nederlanden eenen brief ontvangen, kennisgeving behelzende van de geboorte van eenen prins, zoon van Z. K. H. den Erfprins van Oranje. Deze brief is aan Z. M. ter hand gesteld door den generaal baron Fagel, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning der Nederlanden.

— De *Moniteur* maakt alsnu melding van de ordonnantiën, bij welke de lotelingen der reserve van 1834 en 1835 tot werkelijke dienst zijn opgeroepen. Het officiële blad behelst tevens twee koninklijke ordonnantiën van den 10 dezer, betreffende de versterking der hoofdstad. Bij de eene wordt zij verklaard een werk te zijn ten algemeenen nutte, de zorg voor de onteigening der benoodigde gronden aan den minister van Openbare Werken, en de uitvoering der versterking aan denzelfden minister en zijnen ambtgenoot van Oorlog opgedragen; — bij de tweede wordt, ter voorziening in de kosten der werken, het departement van Oorlog en crediet geopend van zes millioen francs. — Dit crediet is buiten twijfel slechts voorloopig, en in afwachting van de bijeenkomst der Kamers, aan welke het verder benoodigde zal worden aangevraagd. Het schijnt zeker te zijn, dat het voornemen aanvankelijk geweest is, geheel de honderd millioen bij ordonnantie beschikbaar te stellen; maar dat zulks tot zeer levendige beraadslagingen in den ministerraad heeft geleid, daar de minister van Financiën de verantwoordelijkheid voor een zoo aanzienlijk crediet niet heeft willen aanvaarden.

De werken zullen begonnen worden in het park van Neuilly en het bosch van Boulogne; de Koning heeft de gedeelten van dit bosch, welke in de lijn der werken vallen, onvergolden daartoe afgestaan. Van den bouw van het fort *de l'Epine*, het eenigste, dat de ingezetenen der hoofdstad zou kunnen ontrusten, is uit dien hoofde afgezien. Men berekent, dat de aanleg der versterkings-werken, en de vergrooting der stad, die er het gevolg van zijn zal, de stedelijke inkomsten met een derde zal vermeerderen.

De versterkings wal, naar men vernoemt, zal tusschen de Seine en de Marne, 70 bolwerken bevatten, ieder beplant met 45 stukken, en geschikt voor eene bezetting van 500 man: — Het totaal voor dit gedeelte is derhalve 3,150 kanonnen en 35,000 man.

Er is sprake van de oprigting van compagniën kust-kanonniers.

— Het tractaat van den 15 Julij is tot dus verre aan het gouvernement nog niet beteekend. Volgens sommige bladen, had dit reeds eenige dagen geleden, geschied moeten zijn; maar hunne berigten waren voorbarig, vermits de ratificatiën van het tractaat eerst den 15 dezer te Londen zijn uitgewisseld.

— Men is onzeker, welken koers de Fransche vloot, na de aankomst van den admiraal Hugon, genomen heeft. Echter, volgens particuliere brieven uit Toulon, schijnt te blijken, dat het smaldeel, tot vermijding van alle mogelijke botsing met het Engelsche escader, op de hoogte van Navarino is gaan ankeren, en aldaar nadere bevelen van Parijs verwacht.

— De Engelsche zaakgelastigde heeft in den avond van den 16 dezer met den heer Thiers eene langdurige zamenkomst gehad. — Bij den graaf Dejean was in den avond van den 17 een groot aantal Pairs bijeen; ook de heer Thiers heeft zich aldaar bevonden.

— In den *Réparateur de Lyon* leest men, dat de heer Sauzet, voorzitter der Kamer van Afgevaardigden, door het Ministerie van Binnenlandsche Zaken is uitgenoodigd, om naar Parijs te komen. Men wil, doch voorzeker ten onregte, daaruit afleiden, dat het ontwerp bestaan zou, om de Kamers bijeen te roepen.

— Eene der gewone particuliere correspondentiën bevat het volgende: — Wij vernemen op het stelligste, dat het Pruissische gouvernement, door een' buitengewoon koerier onderrigt zijnde van het plan tot versterking van Parijs, en van den ijver, waarmede de wapeningen in Frankrijk worden doorgezet, bij télégraphische dépêches bevelen naar de provinciën heeft doen uitgaan, om den landweer te wapenen. Men voegt er bij, dat de autoriteiten langs de grenzen gelast zijn, om geenen uitvoer van paarden toe te laten. Deze tijdingen hebben eene sterke daling ter beurze van Berlijn te weeg gebragt.

(In weerwil van het stellige van deze tijding, gelooven wij nog niet, dat de correspondent naauwkeurig is onderrigt; immers hebben wij brieven uit Berlijn van den 16 dezer voor ons liggen, waarin niets voorkomt, hetwelk aan wapening in Pruissen doet denken. De vermeende sterke daling ter beurze van Berlijn is almede nog niet gebleken, en laat zich overigens verklaren door hetgeen op de meer voorname effecten beurzen is omgegaan. DE RED.)

— Volgens berigt uit Tulle per estafette, bevond mevrouw Lafarge zich op den 16 dezer nog zoo ongesteld, dat waarschijnlijk de debatten van haar proces ook dien dag geenen voortgang zouden kunnen hebben.

Er was sprake, dat hare zaak tot eene volgende zitting zou worden uitgesteld, doch het valt te betwijfelen, of het publiek Ministerie daarin zal toestemmen.

Naar men zegt, zou een der advocaten van mevrouw Lafarge heden per post van Tulle te Parijs zijn gearriveerd, om den heer Raspail af te halen, ten einde zijn gevoelen over het rapport der heeren Orfila, Olliver d'Angers en de Bussy mede te deelen, of van het hof te verwerven, dat hij tot het doen van een nieuw onderzoek mogt worden benoemd, hetwelk bestemd zou zijn om dat van de laatste deskundigen te controleren. Men voegt er bij, dat de heer Raspail onverwijld per post van Parijs zou zijn vertrokken. Vóór zaturdag zal hij echter niet te Tulle kunnen aankomen.

— De zaak der Israëliten te Damascus heeft eindelijk eene gunstige uitkomst gekregen. Men heeft dezen ongelukkigen regt laten wedervaren en de pogingen der heeren Montefiore en Crémieux zijn met het heerlijkste gevolg bekroond. Bij eenen firman van Mehemet-Ali aan Sheriff-Pacha, wordt de in vrijheid stelling van alle, nog om de bewuste zaak gevangen zittende, Israëliten bevolen, en gezegd, dat voor de veiligheid dergenen, welke hunne haardsteden zijn ontvloden, bij het terugkeeren naar dezelve, met de meeste naauwgezetheid zal gezorgd worden. «Opdat elk hunner,» zegt de firman; «zich even als te voren aan zijn bedrijf of handel en aan zijne gewone bezigheden zal kunnen overgeven.»

«Wij bevelen,» dus luidt het slot van den firman, «dat gij alle maatregelen zult nemen, opdat geen hunner, van welken kant het ook zij, het voorwerp eener slechte behandeling worde. Ik versta, dat zij in volle en volkomen zekerheid zullen zijn, tegen elke gebeurtenis, welke het ook zij, even als te voren.»

«Zoodanig is Onze wil.»

SPANJE.

MADRID 11 Sept. De volmaaktste rust blijft voortdurend in de hoofdstad heerschen, ten gevolge van de krachtige maatregelen, die de regering neemt. De partij der beweging neemt meer en meer toe.

De tijdingen van Valencia deden voorzien, dat het gouvernement besloten had tegenstand te bieden, doch doordien een aantal steden zich aan het provisioneel bestuur heeft onderworpen, zal zonder twijfel H. M. de Koningin inzien, dat de wensch der natie Hoogstdezelve eene nieuwe staatkunde oplegt, en de algemeene opinie is, dat H. M. eerlang zal toegeven en onderstond worden door een Ministerie, gekozen uit de partij der Exaltado's, waarna zij in zegepraal naar de hoofdstad zal terugkeeren.

De uitvaardiging van het manifest van den generaal Espartero heeft te Barcelona eenen levendigen indruk gemaakt. De dagbladen zijn opgevuld met bekendmakingen, zoo van de junta's als der bevolking, ter gunste van de partij der beweging te Madrid.

De bekende generaal Marotto heeft zijne diensten aan de constitutionele Ayuntamiento van de hoofdstad aangeboden. — De provisionele Junta heeft verklaard, dat zij het officieel berigt heeft ontvangen, dat de steden Toledo, Burgos, Saragossa, Salamanca, Avila, Cacères, Segovie, Soria, Huesca, Grenada, Cuidad-Real, Cadix, Lerida, Carthagena, Malaga, Almeria, Almagro, Santander, Logrono, Palencia en Alicante, zich aan haar hebben onderworpen.

ENGELAND.

LONDEN 17 Sept. Noch de morgen- noch de avondbladen deelen iets van eenig bijzonder belang mede; zij bevatten slechts eenige redeneeringen.

Onlangs heeft de *Times* gesproken van eene mishandeling, welke de Hollandsche vice-consul te Aboukir zou hebben ondergaan. Nadere berigten dienaangaande verzekeren, dat alleen door de tusschenkomst van gezegden vice-consul, den heer G. A. Reinlein, de Turksche officier met eene duchtige bastonnade, cassatie, en veroordeeling tot de galeijen is vrijgekomen. Zonder deze tusschenkomst was de Egyptenaar voorzeker terstond doodgeschoten, daar Mehemet-Ali, korten tijd geleden, een bevel heeft doen afkondigen, waarin gezegd wordt, dat elk Egyptenaar, die eenen Europeaan beleedigt, terstond zal worden gefusilleerd. De onaangenaamheid tusschen den vice-consul en den officier was daardoor ontstaan, dat laatstgenoemde, die eene bezending buskruid begeleidde, beweerde, dat de vice-consul bij de nadering der gezegde bezending zijne brandende sigaar niet spoedig genoeg uit den mond had genomen. *(Galign. Messenger.)*

Daar het weder alhier zeer koud en regenachtig is, zijn de graanprijzen ter markt merkelijk gestegen.

De admiraals, welke de schepen, arsenalen, en timmerwerven in de verschillende havens van het kanaal hebben in oogenschouw genomen, zijn alhier teruggekeerd.

De volgende linieschepen zullen zoo spoedig mogelijk in dienst worden gesteld. De *Indees* 84 stukken, *Vengeance* 84 te Portsmouth, de *Britannia* van 120 te Plymouth, de *Bombay* van 84, de *Clarence* van 84, de *Monarch* van 84, en nog een ander schip van 84 stukken te Sheerness, de *Horn* en de *Queen Adelaide* elk van 120 stukken, welke zich beide gereed maken om de admiraalsvlag te hijschen. Op de timmerwerven heerscht de grootste werkzaamheid. De opropingen ter werving van zeevolk vermeerderen. *De Brittania* zal zich naar Spithead begeven, om aldaar een gedeelte der equipagie van den *Donegal*, van 82 stukken, die van Lissabon wordt terug verwacht, aan boord te nemen, ten einde eene voltallige equipage van 820 man te hebben. De schout bij nacht, John Ommeney, die als tweede commandant in de Middellandsche zee, het bevel zal voeren, zal zich aan boord van dat schip begeven. De *Rodney* van 92 stukken zal binnen kort Plymouth verlaten, om zich regtstreeks naar Malta te begeven, ten einde daar de vloot van den admiraal Stopford te versterken.

DUITSCHLAND.

NEURENBERG 15 Sept. Heden is het kamp opgebroken en de troepen zijn allen naar hunne respectieve garnizoenen teruggekeerd.

LEIPZIG 17 Sept. Men schrijft uit Alexandrië dd. 27 Aug. het volgende: Heden ochtend heeft men begonnen met in den mond der haven ijzeren ballast te werpen, zoo als gewoonlijk gebruikt wordt om de schepen te ballasten, ten einde daardoor de oorlogschepen het in- en uitzeilen te beletten. Aan de schepen der vier Mogendheden is bevel gegeven van de oude naar de nieuwe haven te stevenen. Aan de Fransche schepen is zulks echter niet bevolen. De Engelsche consul-generaal heeft den Onder-Koning verlof gevraagd, dat de zieken, die zich aan boord van de Engelsche vloot bevinden, over land mogten worden getransporteerd, hetgeen Mehemet-Ali niet alleen heeft vergund, maar zich zelfs verboden om hen te verzorgen, op zijne kosten te onderhouden, en voor hunne veiligheid te waken. Daarentegen heeft hij den consul echter verboden in de stad levensmiddelen voor de vloot te koopen. «Hoe,» zoude de Pacha gezegd hebben, «gij wilt mij blokkeren, en ik zou u van levensmiddelen voorzien; dit is te veel gevergd.» — Men was dien ten gevolge verpligt om van het Oostenrijksche eskader levensmiddelen te leenen.

BERLIJN 17 Sept. Een brief van eenen Russischen graaf, d.d. 2 Sept., bevat het volgende: «Het Keizerlijk bevel, waarbij 18 linieschepen van Cronstadt naar den Archipel worden gezonden, zal buiten 's lands eenige verbazing te weeg brengen, doch alhier brengt deze maatregel niemand, die slechts eenigzins de schreden onzer regering opmerkzaam gadesloeg, in verwondering. De vloot, die zich vóór eenige maanden in de Oostzee heeft vertoond, bewees duidelijk de grondstellingen des Keizers. Men heeft zich, gedurende den vrede, alhier zoo wel als in Oostenrijk en Pruissen door het stelsel van Landweer, van de middelen om oorlog te voeren verzekerd. Onze vloot is ten opzigte van wapening en getalsterkte in de laatste 10 jaren meer toegenomen, dan in de voorafgaande 100 jaren. [...] scheepsmagazijnen en de arsenalen zijn met buitengewo[...] en de zeedienst, zoowel wat de matrozen, als de tr[...] treft, is op eene bewonderenswaardige hoogte gebragt. [...] stond door de buitengewone uitgestrektheid des Rijks g[...] veel tijdverzuim om de troepen op een bedreigd punt b[...] moeijelijkheid is echter nu grootendeels uit den weg ge[...] het steeds mobiele legercorps in de verschillende provinci[...] jaren reeds een belangrijk leger bijeengetrokken, hetwel[...] reed is, zich marsch- en slagvaardig te begeven naar we[...] de vloot hebben eenige wijzigingen in het personeel pla[...]

De Koninklijk Nederlandsche luitenant-generaal, buit[...] gevolmagtigd minister aan ons Hof, de graaf von Pe[...] aangekomen.

STADSNIEUWS.

Aangekomen en gelogeerd in den *Doelen*, Doelenstra[...] de prinses van Schwartzenberg en gevolg.

In de *Munt*: A. Anginendt, geestelijke, Rijssel; C. R[...] te Fontainebleau; J. B. A. Carenton, lid der koninklijke [...]dicijnen te Parijs.

Effecten-Societeit.

20 September, ten 4½ Ure.

Cert. Werk. Schuld 2½ pCt. 50⅝, 9/16.
Handel-Maatsch. 4½ pCt. 164¾.
Ardoins à £ 25. 5 pCt. 21¼, 3/16, ⅛.

Ten gevolge van de hoogere koersen van Londen en P[...] heden in het algemeen iets vaster; de handel was echt[...]

LONDEN, 19 September.

Consols op tijd 3 pCt. 88¾. Dito cont. 3 pCt. 88[...] 79. Columbia 2de Leen., 6 pCt. 23¼ à ¾. Mexico [...] Ardoins m c. 5 pCt. 23½. Portugal 3 pCt. 22 à ½. Dit[...] Holland 2½ pCt. 50½ à ¼. Dito 5 pCt. 99 à 100. Denemarken 77 à 79.

LONDEN 18 Sept. De markt in *Tarwe* is vast tot [...] maandag. In *Garst* gaat zeer weinig om, daar wij [...] krijgen. *Haver* iets minder. In *Boonen*, *Erwten* en and[...] variatie.

De Middelprijzen der laatste zes weken zijn:

	Tarwe,	*Garst*,	*Haver*,	*Rogge*,	*Boonen*,
voor:	70/8	33/11	30/1	39/.	47/1
de regten zijn:	10/8	12/4	1/9	11/.	1/.

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP [...] BEURZEN.

LONDEN, 17 Sept.

Consols cont. 88⅜ à ½. Dito op tijd 88⅝ à ¾. Brazil[...] lumbia 2de Leening, 6 pCt. 22 à ½. Mexico 6 pCt. [...] 1837 5 pCt. 25½ à 26. Portugal 5 pCt. 69. Dito [...] Dito 5 pCt. 32¾ à 33. Ardoins m. c. 5 pCt. 22¾ à 23. Deferred 10¾ à 11. Holl. 2½ pCt. 50¾ à 51¼. Dito 5 [...] Dito O. I. 95 à 96. België 5 pCt. 97 à 99.

CITY, *donderdag avond.* De Fransche post van dingsda[...] stormachtige weder niet aangekomen zijnde, hebben wij [...] rigten van het vaste land, dan die door de stoomboot [...] Rotterdam medegebragt. Desniettemin zijn de Fondsen, [...] van gisteren, alsook doordien men zeide, dat er door b[...] genheid hoogere koersen van Parijs waren ontvangen, [...] gerezen. Consols zijn gebleven 88⅞ à ⅞ contant, en [...] hetgeen weder ½ pCt. hooger is. Op de buitenlandsche [...] wel de rijzing, als een blijk van het wederkeerend vertrou[...] meenen staat van zaken, nog zigtbaarder. Hollandsche [...] Spaansche zijn weder 1 pCt. gerezen; in elk van dezelve[...]

PARIJS, 18 Sept.

Inschr. cont. 5 pCt. 107. Dito op ult. 5 pCt. 10[...] 3 pCt. 75.50. Dito op ult. 3 pCt. 75.20. Bank-Actiën [...] Lafitte 1010. Napels, Falc. 5 pCt. 98. Spanj. Ardoin [...] Passive 5⅝. Haiti fr. 520. België 5 pCt. 99. Dito 3 p[...]

Doordien men, ten gevolge van de laatste tijdingen uit [...] der aan oorlog gelooft, openden heden de prijzen der [...] dadelijk zeer willig; de 3 pCt. op 75.75, en de 5 pCt. [...] deze verhoogde koersen konden zij zich echter niet souten[...] gingen, na tot 76 gedaan te zijn, weder terug tot 75, [...] 107. De vreemde Fondsen waren in het algemeen goed [...] leen de 3 pCt. Belgische gingen van 67 weder terug to[...] doins was de markt, bij vrij veel affaire, zeer vast.

Na de beurs: 3 pCt. 75.30.

Wisselk. Amst. 1/m 209½; 3/m 208½.

ANTWERPEN, 19 Sept.

België 5 pCt. 96½. Dito 3 pCt. 65. Metaliek 5 pCt. [...] fl. 500. 138½. Dito fl. 300. 125. Ardoins 5 pCt. 21¼ [...] Nassau Loten ƒ 21. Darmst. Loten. ƒ 23½. Pruiss. Loten [...]

De notering van Parijs was ook heden eerst ten 2 ure [...] dien tijd ging er niets om; toen opende de prijs der A[...] ging terug tot 21, en bleef 21¼ koers. In Premien wa[...] de 3 pCt. Belgische werden à 64⅞ à 65 gedaan.

BRUSSEL, 19 Sept.

De Fransche post is ook heden weder zeer laat (2¼ ure[...] tot dien tijd ging er in Fondsen weinig om. De Ardoins w[...] en blijven 21, ⅛; 5 pCt. Belgische 96¼; 4 pCt. 86; 3 p[...]

MADRID, 10 Sept.

De 5 pCt. bleven heden contant 26 3/16, ¼, en op 2/m [...] zettingen bedroegen eene nominale som van 18,000,000 rea[...] 22 contant.

«Wat zal ik u zeggen?» ging de grijsaard met ontroering voort. CATHARINA volgde spoedig den grooten man, wien zij te *Bender* het leven gered, en die haar tot vergelding eene kroon geschonken had, in het graf. PETER II volgde hem op, toen hij twaalf jaren oud was, en DOLGOROUKI had verstand, noch aanhang genoeg om zich van het gezag meester te maken. MENZIKOFF bleef dus alleen. Verblind door zijne magt en grootheid, meende hij alles te vermogen, en wilde zijne oudste dochter aan den jongen Keizer door den echt verbinden. Dat besliste zijn lot. De wolken, die reeds sedert lang zich boven zijn hoofd te zamen pakten, braken eindelijk in eenen storm los, aan welken het niet mogelijk was tegenstand te bieden. Op last van den Keizer gevangen gezet, bespaarden zijne vijanden hem geene enkele beleediging: men verweet hem zijne geringe geboorte, verkwistingen, die hij nimmer had gedaan, en misdaden, die hij nooit bedreven had.»

«Den dood van ALEXIS bij voorbeeld...» mompelde de jager met eene spotachtige stem, zonder de oogen naar den grijsaard te wenden.

«Neen,» riep de banneling uit, eenen onrustigen blik op den zonderlingen tusschenspreker slaande, «die beschuldiging was gegrond: MENZIKOFF is, zoo niet de dader, ten minste de voornaamste medepligtige aan deze schanddaad geweest.»

Dit zeggende liet de grijsaard zijn hoofd eene wijl op zijnen borst zinken. De officier, die aandachtig had toegeluisterd, wachtte het einde zijner overdenking af; terwijl de jager onachtzaam met de punt zijner laarzen in de assche schreef.

«MENZIKOFF,» hernam de oude balling, die eenen zwaren strijd met zijne herinneringen scheen te voeren, «bezat zulke uitgestrekte goederen, dat hij van *Riga* in *Livonie* tot *Zerbest* in *Perzië*, altijd op eigen bezittingen gaan kon; 150,000 huisgezinnen woonden op zijne landerijen, en uit zijne lijfeigenen had hij een leger van 200,000 man op de been kunnen brengen. Men ontnam hem zijne rijkdommen, zijne titels, zijne eereteekenen; ja, men ontnam hem zijnen roem. Toen hij voor de regters, die de Keizer hem gegeven had, de welsprekende namen van *Kalisk*, *Noebourg* en *Pultowa* noemde, geknield biddende, dat men hem enkel zijne sabel zou laten behouden, om als gemeen soldaat in het leger te dienen, antwoordde hem ALEXIS DOLGOROUKI: dat roovers en moordenaars uit de rijen des legers waren buiten gesloten. Op dat zeggen stond MENZIKOFF op en zijne eerekruisen voor de voeten van GREGOREWITZ werpende, riep hij uit: «ik beklaag minder den ongelukkige, die zich van dezelve ontdoen moet, dan de eerlooze, die zich belast hen te ontvangen!» Zijne regters waren onverbiddelijk, en MENZIKOFF, gedoemd het overige van zijn leven in ballingschap door te brengen, vermengd met misdadigers, vertrok met zijn gezin. Zijne vrouw kon de vermoeijenissen van deze verschrikkelijke voetreis niet verdragen, en stierf aan de poorten van *Casan*. De ongelukkige banneling was genoodzaakt hare dierbare overblijfselen te begraven in een hoekje gronds, waarvan hij het spoor niet meer hervinden zou.»

Hier zweeg de grijsaard en hij stond op; den officier bij de hand nemende, bragt hij die nader bij de lamp.

«PETROWITZ POPOLOEF,» sprak hij, zijne lange grijze lokken wegstrijkende, «Herkent gij in dit verouderd gelaat de trekken nog van uwen generaal? herkent gij nog prins MENZIKOFF?» De officier slaakte een' kreet van verbazing en kuste eerbiedig de hand, die de banneling hem toereikte.

«Dat zijn mijne kinderen,» vervolgde hij, hem in den hoek der hut een' jongeling toonende, die zijne schoenen zat te herstellen en twee meisjes van vijftien en zestien jaar, die kruimels zwart brood in eenen houten bak met melk doopten. De oudste derzelve was de voormalige verloofde van PETER II.

«En ik,» riep de jager, opstaande, en de beerenmuts, die zijn voorhoofd bedekte, afwerpende, «ik ben prins ALEXIS-GREGOREWITZ DOLGOROUKI.»

Eene onbeschrijfelijke uitdrukking van verwondering en haat vertrok het gelaat van den anders zoo kalmen grijsaard, toen hij den man herkende, die oorzaak was, dat hij zijn overige leven slijten moest, verteerd door berouw en gefolterd door armoede.

«ALEXIS DOLGOROUKI!» riep hij schimpende uit, «waar zijn uwe rijkdommen, bezittingen, vleijers, slaven!? — Vorst! waar zijn uwe adelbrieven? Majoor-generaal! waar is uw degen?»

DOLGOROUKI zag voor zich.

«Ik bezit eereteekenen, rijkdommen noch adelbrieven meer, noch iets van dat alles, waarmede men de ketenen der grootheid verguld,» antwoordde GREGOREWITZ. «Wij zijn nu gelijk door het ongeluk, zoo als wij het waren door ons geluk. Geef mij de hand, MENZIKOFF! De behoeftigen moeten elkander liefhebben: haat is eene plant, die in woestijnen geen' wortel vat!»

MENZIKOFF weerde den banneling van zich.

«Neen,» sprak hij, «ik zou u kunnen vergeven, hadt gij [...] nadeeld; maar tusschen ons beiden staan de schim mijner [...] ellende mijner kinderen.»

DOLGOROUKI vouwde zijne handen.

«Indien gij wist,» riep hij smekend uit, «hoe ik reed[...] lang den last mijner ongenade draag, hoe ik geweend en [...] heb, gij zoudt mij vergeven! Ware mijn bloed genoeg ge[...] en rijkdom weder te geven, ik zou het zonder aarzelen hebbe[...]

Het gelaat van MENZIKOFF werd helderder, en tranen ontsprongen aan zijne oogen. «Nu ziet gij, DOLGOROUKI! [...] zich opsierende met den buit der ongelukkigen.»

«Helaas,» antwoordde GREGOREWITZ, «God zelf heeft ge[...] lot aan het uwe zou gelijk zijn. Toen PETER II stierf, w[...] NOWNA door mij tot Keizerin gekozen, terwijl de eerste v[...] *den Grooten* hare onmagt in een klooster beweende, en [...] oog sloeg op de kroon, die men haar ontnam. Maar AN[...] stierf. De nieuwe Keizerin vergat niet, dat ik ANNA IVA[...] ven had. Men betigtte mij van dezelfde misdaden, waarvan [...] schuldigd; men beroofde mij van mijne bezittingen, zoo al[...] roofd; men verbrak mijnen degen, gelijk men den uwen gebr[...] even als de uwe stierf ook mijne gade in de woestijnen van Si[...] haar niets dan den grond tot graf, en eenen ruwen steen tot [...] kon geven!»

«God is regtvaardig,» riep MENZIKOFF uit.

«En de ongelukkigen zijn broeders!» liet GREGOREWITZ er op [...]

Welke moeite de grijsaard ook deed, om onverbiddelijk te [...] kon zijne aandoening niet langer beheerschen, en de twee grijs[...] den zich in eene vurige omhelzing, en weenden aan elkanders [...]

MENZIKOFF stierf als balling. Hij kreeg niet, zoo als hij vroe[...] had, eene rustplaats in de grafkelders van het *Kremlin*, aan [...] zijnen Keizerlijken meester, maar werd te *Bezerowa* hartel[...] Alle de bannelingen der plaats woonden zijne begrafenis bij, [...] WITZ stichtte hem een klein gedenkteeken, dat de bewoners [...] nog heden aan de reizigers vertoonen.

BERLIJN, 16 Sept.

. Leen. 4 pCt. 100¼. Dito Loten 76¼. Metaliek 5 pCt. 106. Rusland 5 pCt. 106. Dito Londen 5 pCt. 107. Dito 1831 en 33. 5 pCt. Pol. Lot. fl. 500. 75¾ Dito fl. 300. 69½. Holland 2½ pCt. 46. oersen der vreemde Fondsen, vooral die der Russische, waren he- flaauw; de omzettingen waren echter niet belangrijk.

FRANKFORT A/M, 17 Sept.

iek 5 pCt. 103½. Dito 4 pCt. 98½. Dito 3 pCt. 77½. Bank-Actiën Loten fl. 500. 134⅓. Dito fl. 250. 120½. Polen Loten fl. 300. to fl. 500. 76. Holland 2½ pCt. 48. Syndic. 4½ pCt. 83¾. Dito 70. Spanj. Ardoins ¼. Portugal 3 pCt. 10. Taunusbahn f 508 andel in Fondsen was heden zeer levendig, de stemming willig, le was vooral op het einde der beurs zeer veel kooplust. De Fran- t was, gedurende den beurstijd, niet aangekomen, doch men wist erheid, dat de Fransche rente van den 15 van Parijs merkelijk wam. De Hollandsche 2½ pCt. stegen tot 48; de Ardoins bleven hooger; 5 pCt. Metaliek bleef gevraagd à 103½. Het geld was ner, en de buitenlandsche wisselbrieven meer gevraagd; de dis- g terug op 4 pCt.

HEEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

BATAVIA, het gekop. tweed. pinkschip *Maria*, Kapt. J. J. Rem- n Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

BATAVIA, het gekop. tweed. fregatschip *Prins Frederik der Ne- n*, Kapt. P. Huidekoper, van Amsterdam. Adres bij Jan Corver p., en d'Arnaud en Comp.

BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *van Galen*, Kapt. M. Mar- van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *Immagonda Sara Clasina*, H. Zoetelief, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en z, van Olivier en C°., Hoyman en Schuurman, en de Vries en C°.

BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *Petrus*, Kapt. F. H. Trip, sterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier , Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

BATAVIA, het nieuw gebouwd en gekop. tweed. fregatschip *Anna Henrietta*, Kapt. F. H. Zeylstra, van Amsterdam. Adres bij Coop- de Witt en Lenaertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuur- de Vries en Comp.

BATAVIA, het nieuw gebouwd, gekop. tweed. fregatschip *Clara e*, Kapt. P. H. Willers, van Amst. Adres bij F. der Kinderen.

BATAVIA, het vertimmerd nieuw gekop. tweed. barkschip *Urania*, , van der Drift, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt ertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries p.

BATAVIA, het gek. tweed. barkschip *Cheribon*, Kapt. A. C. van Houckgeest, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

BATAVIA, het nieuw gek. tweed. fregatschip *Admiraal de Ruyter*, A. Tekelenburg, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt ertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, de Vries en en Floris der Kinderen.

RIO-JANEIRO, het gek. schooner kofschip *Diana*, Kapt. B. Barends, sterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman, de Vries en Comp., iels en Zoon en Arbman, Coopman en de Witt en Lenaertz, en yde Czn.

SURINAME, het gekop. tweed. barkschip *de 3 Gebroeders*, Kapt. rma, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman, en de Comp.

SURINAME, het gekop. tweed. fregatschip *Sophia Maria*, Kapt Andresen, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman, en dhouwer.

SURINAME, het gekop. driemast galjootschip *de Anna en Maria*, D. Steenveld, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

SURINAME, het gezinkt schooner kofschip *Concordia*, Kapt. B. J. s, van Koog aan de Zaan. Adres bij Hoyman en Schuurman.

SURINAME, het gezinkt driemast galjootschip *de Stad Zwolle*, Lange, van Zwolle. Adres bij B. D. Bosscher.

SURINAME, het gekop. tweed. barkschip *Julia*, Kapt. J. Hil- van Amst. Adres bij Hoyman en Schuurman.

SURINAME, het gekoperd tweedeks barkschip *Mercurius*, Kapt. , van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

SURINAME, het gekop. tweed. driemast galjootschip *Concordia*, t. J. H. Wit, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

HAVANA, het gekop. barkschip *Alcyon*, Kapt. H. G. Bergveld, Amsterdam. Adres bij B. J. van Hengel.

NEW-YORK, het gekop. tweed. barkschip *Pomona*, Kapt. J. G. man, van New-York. Adres bij d'Arnaud en Comp.

MALTHA, SMIRNA en CONSTANTINOPEL, het gekop. Bremer erschip *Pegasus*, Kapt. H. C. Schaefler. Sluit 25 Sept. Adres bij en Bey en C°.

TRIEST, het Oostenrijksch brikschip *Metamorfosi*, Kapt. G. Pie- . Adres bij Jan Corver en Comp.

TRIEST, het Ned. gezinkt driemast galjootschip *de 3 Gebroeders*, H. J. Hubert. Adres bij Jan Corver en Comp.

GENUA en LIVORNO, het Nederl. kofschip *de Tweelingen Daniel lco*, Kapt. H. F. Klein. Adres bij C. J. de Grys en Zoon, en Rooy.

GENUA en LIVORNO, het gek. Americaansch barkschip *Orbitt*, D. Wood. Adres bij Jan Corver en Comp.

LIVORNO, het Nederl. kofschip *Elisabeth*, Kapt. S. J. Brouwer. bij Jan Corver en Comp.

MARSEILLE, het Nederl. kofschip *Liebau*, Kapt. J. W. Holle. bij Jan Corver en Comp.

BARCELONA, het Spaansch loggerschip *Piedad*, Kapt. D. L. o. Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

PORT à PORT, het Portugeesch schoonerschip *Nova Feliz*, Kapt. aptista. Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

Scheepstijdingen.

t. J. D. Krudop, van Baltimore in Helvoet binnen, heeft den 17 p 52° 19' N. br. en 3° 41' O. l. zien zinken: het schoonerschip r van Riga. Na alle pogingen, om de equipagie te redden, te ggewend, bleek dit, wegens den zwaren storm en hooge zee, , zoodat dezelve is verdronken.

t. J. A. Cronkling, mede van Baltimore in Helvoet binnen, heeft 18 Sept. op 51° 28' N. br. en 2° 20' O. l. gered: de equipagie van brik James Theresia, Kapt. T. Knight, met steenkolen, van Newcastle Rouen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 19 Sept. Z. O. en N. — B. Fonstijn, Prins Frederik der Ne- landen (S), Hull. K. A. Plakker, Martha Alida, Sunderland.

VLIE 18 Sept. Z. W. en N. — D. J. de Groot, de Jonge Pieter, castle.

TERSCHELLING 16 Sept. Z. tot W. — G. J. Munneke, Margaretha drika, Newcastle. W. M. Zwart, de Vriendschap, Stettin. W. H. Kra- , de Beurs van Amsterdam (S), Hamburg.

HELVOET 19 Sept. Z. Z. W. — Gisteren nog: J. D. Krudop, Vir- a, Baltimore. J. A. Cronkling, Pioneer, dito. W. P. Warrel, Undaun- Cardiff. W. Averij, Reval, Newport. J. Watson, Jane, Newcastle. Robertson, Samuel and Sarah, Sunderland.

BRIELLE 12 Sept. Z. Z. W. — Gisteren nog: M. Coutard, Rott. (S), e. S. B. Kuiper, Jantina Roelfina, Bergen.

MAASSLUIS 19 Sept. Z. W. — Niets.

MARSEILLE 12 of 13 Sept. Martin, Eliza, Antwerpen.

BORDEAUX 15 Sept. De Weerd, Pieter, Petersburg.

DOVER 12 Sept. Bos, Anna en Sophia, Amsterdam n. Suriname.

DEAL 16 Sept. (nog liggende): Hazekamp, Erasmus, Londen n. Batavia.

LONDEN 15 Sept. Hock, Anna Maria, Amsterdam.

MIDDLESBORO 15 Sept. Bell, Paragon, Antwerpen.

STOCKTON 15 Sept. Arrow Smith, Ann, Rotterdam.

NORTH SHIELDS 15 Sept. Bernaad, Kensof, Harlingen.

Op DE ELVE 15 Sept. Pruim, Dankbaarheid, Makkum. Hazekamp, Margaretha, Amersfoort.

MANDAHL 26 Aug. Held, Daniel, Memel n. Amsterdam. Wennerström, Fortuna, Christinastad n. dito. Sass, Esther, Greifswald n. Schiedam.

GRIMSTAD 31 Sept. Mulder, Jantina Gesina, Dantzig n. de Zaan.

KIEL 8 Sept. Van der Woude, Gesina, Amsterdam.

DANTZIG 8 Sept. Scherpbier, Jonge Anna, Amsterdam. — 9 Sept. Mellema, Jonge Willem, Harlingen. Klein, Hoffnung, Edam. Brouwer, Harmina, Schiedam. Post, Hermanna Wiardie, Amsterdam. Smit, Vr. Jantina, dito. Smit, Jantina Margaretha, dito. De Boer, Margaretha, Zwolle. De Boer, Jonkvr. Maria, Rotterdam, de beide laatste zijn den 10 dito naar zee vertrokken.

NYBORG 11 Sept. Scheepsma, Freundschafft, Amsterdam n. Odensee. Kwint, Vr. Hendrika, dito n. Aarhuus.

UITGEZEILD.

TEXEL 19 Sept. A. Freeman, Timor, Boston. G. F. Majo, Paladin, New-York. G. Smith, Undine, Londen. J. A. Visser, Eendragt. dito. T Beatnes; Laura, Ipswich. R. White, Carolina, Yarmouth. J. Williams, Jane Dunn, Sunderland. H. Kreutziger, Archangel, St. Petersburg. T. Holstijn, Robert Brandt, dito. A. C. Moldenhauer, Grevende Karen Wedel, Drammen. L. Andersen, Habets Anker, Osterrisoer.

TERSCHELLING 16 Sept. J. H. Savert, Willem I (S), Hamburg.

HELVOET 19 Sept. J. Simons, Ilsaide, New-Orleans. P. Admiraal, de Vr. Johanna, Marseille. H. H. Brakke, Hillechina, Liverpool. D. J. Mik, Zeelust, dito. C. Lowther, Yandow, Londen. Swart, Gratitude, dito. D. Archer, William, dito. W. Forster, Sea Flower, Newcastle. W. Smith, Salley, dito. R. Malborough, Isis, Sunderland. W. Jameney, Sir Charles Fitzerow, dito. J. Hall, Dispatch, dito. J. Kellet, William, dito. F. Lawson, Laura, Hull. H. D. Nieman, Astrea, Oostzee.

BRIELLE 19 Sept. J. Longh, Anna, Blijth. C. Mithinson, Harvest, Sunderland. R. Davison, Robert and Mary, dito.

MAASSLUIS 19 Sept. R. Jordan, Esther, Maidstone. H. R. Rentes, Alida en Lucas, Chiseather. J. Sipple, Eliza, Newcastle. W. Todd, Earl Talbot, Sunderland. W. C. Mackie, Richard, Hull.

BATAVIA 9 Mei. Ketler, Ceres, Rotterdam.

NORFOLK 23 Aug. . . . ., Strabo, Amsterdam. . . . ., Louise, dito.

BORDEAUX 11 Sept. Blauw, Elisabeth, Gothenburg.

ROUEN 15 Sept. Westerbrink, Alkanna Hendrika, Westerwick.

CORK 14 Sept. Duncan, Mary, St. Domingo n. Antwerpen.

GLASGOW 14 Sept. Lukens, Hermanna, Rotterdam.

LIVERPOOL 15 Sept. Wijkmeijer, Gesina, Rotterdam. — 16 Sept. (In lading): Pot, Anna Luitsina, dito. Harding, Margaretha, dito.

NEWPORT 16 Sept. Pearse, Ann, Dordrecht.

FOWEY 15 Sept. Coombe, Busy, Rotterdam.

LONDEN 16 Sept. Kennedy, Earl Bathurst, Rotterdam. (Zeilkl.): Mason, Commerce, dito. (In lading): Stopper, Annegina, Amsterdam.

HULL 15 Sept. Jackson, Ann Guthrie, Rotterdam.

STOCKTON 15 Sept. Appleton, Sunneside, Amsterdam.

SUNDERLAND 15 Sept. Wake, Protector, Dordrecht.

CUXHAVEN 15 Sept. Lieffijn, Goede Verwachting, Elbing. Broekema, Vr. Gesina, Amsterdam. Esbra, Vr. Helena, dito. Dokman, Annegina, dito. Mellema, Geertruida, dito.

ARENDAHL 31 Aug. Beck, Sandvigen, Amsterdam. — 3 Sept. Wever, Jonge Johanna, Veendam.

KIEL 10 Sept. Pronk, Hopende Zeewald, Holland.

DANTZIG 9 Sept. Kuiper, Meinsina, Zaandam. Dublinga, Jonge Gerritsen, dito. — 10 Kortrijk, Anna Alida, Amsterdam. Haverbult, Eendragt, Holland.

CROONSTAD 6 Sept. Karsijns, de Spruit, Amsterdam. Overmeer, Waakzaamheid, dito.

VAART OP DEN RIJN.

AMSTERDAM 20 Sept. *In Lading:* naar Frankfort, Maria, N. Urmetser; Duisburg, Mercuur, P. Muller; Mainz, Jacobina, Ant. Fritz; Keulen, Neptun E. Husters; Mannheim, Jungfrau von Orleans, J. Seill; Dusseldorp, die Gute Erwartung, C. Hannesen; Wezel, Rijnlek; Baschans en Leopoldshaven, Catharina, Ant. Grenshauser; Coblenz, het Vertrouwen, P. J. Itschert; Urdingen en Neusz, der Stein, G. Sack.

KEULEN 17 Sept. Niets gepasseerd.

In Lading naar Rotterdam J. van Emster; naar Amsterdam J. P. Linz.

CAUB 12 Sept. *Voorbijgevaren:* R. Plier, van Mainz naar Rotterdam, met 3,923 ct.; P. J. Feith, van Rotterdam naar Mainz, met 3,930 ctr.

Rijnhoogte te KEULEN 17 Sept., 6 voet, 6½ duim. Caub 16 Aug., 5 voet, 8 duim.

Carga-Lijsten.

ROTTERDAM.

LONDEN, G. Pearson, *London.* 100 z. Peper, Coomans, Born en Philippi; 31 z. do., 22 b. Katoen, Eckstein en van de Velde; 50 b. do., Durselen en Co.; 40 b. do., C. L. Ringrose en Co.; 30 b. do., G. Derkenne Jr.; 26 v., 20 z. Koopm.; Order.

D. Dunlop, *Batavier.* 50 b. Katoen, S. A. le Vino en Co.; 45 b. do., Löhnis en van Overzee; 41 b. do., Gebr. Moens; 38 b. do., 2 k. Indigo; 11 z. Koopm., C. L. Ringrose en Co.; 63 Olifantstanden, Smith en Co.; 10 k. Indigo, de Kuyper en Struth; 23 b. Katoen, 9 k. Koopm., Order.

N. Norwood, *Columbine.* 26 b. Katoen, Löhnis en van Overzee; 12 vtj. Menie, P. J. Reinderp Haine; 6 k. Indigo, W. Bunge en Co.; 3 k. do., Grohé en Sander; 35 pk. diverse Koopm., 15 cer. Amandelen, Order.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

ANTWERPEN 19 Sept. KOFFIJ. Heden zijn verkocht 450 balen St. Domingo tot 29 cs., 300 dito ord. van 28¼ à 28¾, 200 balen ord. Brazil van 27½ à 27¾, 115 dito tot 28¼, en 40 dito tot 28 cs. consumtie. — HUIDEN. 6,000 drooge Montevideo, en 3,500 gezouten dito zijn tot diverse prijzen afgedaan.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

RIGA 7 Sept. *Rogge* in loco was weinig ter markt, en is als volgt gedaan: 116, 117 ℔ 78½ à 79, ook 80 Rx. Op levering in Mei is met 10 pCt. voorschot 80 Rx. gegeven; eerst voor 117 à 118 ℔, later ook voor 115 à 116 ℔. In *Hennepzaad* is niets omgegaan. 3,000 tonnen *Slaglijnzaad* zijn tot 20½ à 21 Rs. Bco. voor Engeland gekocht.

MARSEILLE 12 Sept. Met *Tarwe* is het stil, doch de prijzen zijn onveranderd. 3,200 hect. zachte Odessa zijn tot fr. 16.25 entr., 3,200 hect. dito harde tot fr. 16.25, 1,760 hect. Azófsche tot fr. 16.56, 4600. hect. Marianopoli tot fr. 17.81, en 800 hectol. zachte Donau tot fr. 16.25 verkocht.

ANTWERPEN 18 Sept. Roode Inlandsche *Tarwe* blijft prijshoudend op f 12¼ à f 12½, doch er gaat weinig om. De goede qualiteiten vreemde vinden voor het binnenland eenigen aftrek; 77 kilo's Stettin is tot f 12¾ gedaan; witte Zeeuwsche wordt op f 12 à f 12¼ op 75 kilo' gehouden. *Rogge* vast in prijs; nieuwe Inlandsche f 7; Pillau en Dantziger op f 6¾ à f 6⁷/₈, en Deensche op f 6¾ à f 7, op 71 à 73 kilo's gehouden. *Garst* onveranderd: 102 ℔ Polder zou tot f 6¼ koopers vinden, doch werd op f 6¾ à f 6½ gehouden; Zeeuwsche zomer f 6¼; Vriessche winter, 98, 100 ℔, op f 6¼ gehouden. *Haver* ontbreekt op nieuw; nieuwe Voer zou tot f 4 koopers vinden. In *Oliezaden* is niets omgegaan; alleen eene kleinigheid Noordsch *Koolzaad* is tot onbekenden prijs afgedaan. *Olie* nagenoeg op vorige prijzen.

LIJST DER PERCEELEN.

Welke op Maandag 21 *September* 1840, *in het O. Z. Heeren-Logement,* te Amsterdam *zullen geveild worden.*

N. 1. Een Koopmanshuis, c. a., op de Keizersgracht, tusschen de Reguliersgracht en Utrechtsche Straat, N. 5539.

N. 2. Een Koopmanshuis, c. a., op de Keizersgracht, tusschen de Harten- en Wolvenstraten, N. 1505.

N. 3. Eene Boeren-Bruiker, genaamd *Hoogerwerf*, c. a., in de Banne van Sloten, aan den Osdorper Slimweg, met de daarbij behoorende landerijen, in de Banne en Binnenpolder van Sloten, en Aker- en Osdorper Binnenpolders, Kad. Sect. E., N. 7, 8, 11 tot en met N. 20, N. 74 tot en met 77, Sect. G., N. 213 tot en met 218, 224 tot en met 228, Sect. J., N. 428 tot en met 434, 438, 439, 443, 445 tot en met 448, en N. 448a.

N. 4. Een Koopmans-Winkelhuis, c. a., in de Nes, tusschen de Rivier- Vischmarkt en Naauwe Lombardsteeg, N. 2089.

N. 5. Een Winkelhuis, c. a., alsmede drie apart verhuurd wordende Achterhuizen, c. a., in de Paardenstraat, op den hoek van en in den Langen Aardengang, N. 4750, 4751 en 4752.

N. 6. Twee Huizen, c. a., in de Staalstraat, of Korte Zwanenburgerstraat, op den hoek van de Verwerstraat, N. 22, en in de Verwerstraat, N. 36.

N. 7. Een Huis, c. a., in de Beerenstraat, bij de Prinsengracht, N. 891.

N. 8. Een Huis, c. a., in de Paardenstraat, achter het hoekhuis van de Amstelstraat, N. 4749.

N. 9. Een Huis, c. a., in het dorp Kudelstaart, onder de gemeente van Aalsmeer, aan den grooten Post- of Rijweg, Kad. Sect. D., N. 248 tot en met 258.

N. 10. Eene Huizing, c. a., in het dorp Sloten, in de nabijheid van de nieuw gegraven Ringvaart, om het Haarlemmer-Meer, Kad. Sect. N. 34 en 35.

N. 11. Eene Grafstede, in de Oudezijds Kapel alhier, N. 115.

N. 12. Eene Grafstede, in de Gereformeerde Oude Kerk, aan de Z. Z., in de Elfde Laag, N. 151

EINDE DER TWEEDE EDITIE.

Kunsten en Wetenschappen.

PFIJFFER VON NEUECK, voormalig Zwitsersch Officier in dienst van het Nederlandsch Gouvernement in *Oost-Indië. Schetsen van het eiland Java en deszelfs onderscheidene Bewoners.* Te *Amsterdam*, bij J. C. VAN KESTEREN, gr. 8°., bl. XXIV en 250, f 2.40.

Het is ongetwijfeld wat laat, om, vooral in een dagblad, een werk aan te kondigen, dat reeds sedert meer dan een jaar is in het licht verschenen; maar het is immers geoorloofd een goed werk meer algemeen bekend te maken, en dewijl het werk van den heer Pfijffer von Neueck inderdaad een goed werk is, gelooven wij te kunnen volstaan, met te zeggen: beter laat dan nooit! Goed immers mag men een boek noemen, wanneer de schrijver, zonder blinde vooringenomenheid, ter goeder trouw aan zijne landgenooten mededeelt, hoedanig, na eenige jaren verblijfs, zijn oordeel over land en volk, over den staatkundigen en burgerlijken toestand der bewoners is. Zoodanig toch is het werk. *De Schetsen van het eiland Java* behelzen de slotsom van des schrijvers opmerkingen en beschouwingen gedurende een verblijf aldaar van 1817 tot 1828. Of nu welligt de schrijver hier of daar oppervlakkig is, of hij soms in de oogen van den vertaler, en ook onzes inziens, partijdig kan genoemd worden, of hij zich minder met de geschiedenis van Java bemoeid hebbe, dan de vertaler zou gewenscht hebben: wat bewijst dit alles? Dat de schrijver zijn' eigen weg bewandelt, niet alles grondig heeft willen behandelen, maar slechts schetsen heeft willen leveren; — dat de mensch aan dwalingen onderhevig is; — en, dat de indruk van de ontvangst en behandeling, hem aangedaan door diegenen, waarmede hij omgang gehad heeft, zich in zijn oordeel over die personen heeft afgespiegeld. Wij zouden van het allezins gunstige en ook weder daartegen van het ongunstige oordeel des schrijvers over deze en gene personen alhier voorbeelden kunnen aanhalen, doch het is niet noodig, en ook *exempla sunt odiosa.* Ook kunnen wij er bijvoegen, dat, al is de schrijver enkele malen in zijne oordeelvellingen partijdig, wij, evenwel het geheele werk door, te zeer de overtuiging erlangen van zijne goede trouw, om aan opzettelijke partijdigheid te denken. Daarenboven is het waarlijk niet onbelangrijk, om over personen en zaken het oordeel van zoodanigen vreemdeling te vernemen, als de heer Pfijffer toont te zijn. — Overigens, wanneer men voor een oogenblik denkt aan het ongunstige oordeel, waarmede hij het Achtste Hoofdstuk, «Levenswijze der Europeërs op Java» aanvangt, dan zal men ongetwijfeld zeggen: het is *te* ongunstig. «Wat de Europeërs (zegt Pfijffer, bl. 174) in de brandende luchtstreken der keerkringen komen doen, datgene, waartoe al hunne krachtsinspanning, al hunne moeite strekken, kan aldus worden zamengevat: altijd speculeren en nogmaals speculeren, het schielijkst mogelijk, en om het even door welke middelen, rijkdommen verzamelen, om vervolgens hunne schatten naar overzijds (?) den Oceaan met zich te voeren.» — Hij laat er eerlang op volgen: «Meer dan één kolonist, voormaals winkelier, handwerksman of bankrottier (?) die, om redenen, welke niemand beter kent dan hij, niet gezind is naar Europa terug te keeren» enz. *Voorzeker geene vleijende schilderij, welke de heer* Pfijffer ons hier van onze broeders, neven, of althans landgenooten, voorstelt. Doch men oordeele niet te haastig; er wordt gezegd Europeërs en niet Nederlanders; er zijn ook Engelschen, Duitschers en andere vreemdelingen op Java gevestigd. Maar, daarenboven, hoe wordt dit zwarte tafereel verzacht, weinige regels verder (op bl. 175): «Men geloove niet, dat, terwijl ik hier *sommige* (men lette wel op dit woord) personen op het oog heb, het mijn oogmerk zij eenen blaam op de geheele Europesche bevolking van Java te werpen; ik heb geene andere bedoeling, dan het scherpe contrast te doen opmerken, hetwelk de vroegere gesteldheid dier verachtelijke wezens tegen hunnen tegenwoordigen toestand oplevert; en haast mij daarbij aan te merken, dat zij slechts een zeer gering deel van het groot geheel uitmaken.» Wie onzer nu gelooft niet gaarne, dat er *sommige personen* op Java gevonden worden, die, in den vollen zin, zoo verachtelijk zijn als de schrijver ze doet voorkomen?

De schrijver verdeelt zijn werk in de volgende hoofdstukken:

I. Topographische en Statistieke Schets van Java.

II. Natuurlijke Historie van Java.
Hier wordt Dierenrijk, Plantenrijk en Delfstoffenrijk, ieder afzonderlijk en vrij uitvoerig, behandeld.

III. De Javaan, beschouwd onder een ligchamelijk en zedelijk opzigt.

IV. Algemeene levenswijze der Javanen.

V. Godsdienst der Javanen.
Hier worden ook zeden en gebruiken geschetst. In het algemeen zijn deze drie hoofdstukken over den Javaan bijzonder belangrijk.

VI. Kunsten en Wetenschappen.
Van een' officier laat zich niet veel verwachten over de Javaansche letterkunde; — op eene behartigenswaardige wijze echter spreekt Pfijffer over Zendeling- en Bijbelgenootschap.

VII. Burgerlijk en Krijgsmagtig [?] Bestuur.

VIII. Levenswijze der Europeërs op Java.

IX. Tafereel der onderscheidene Natiën, die het eiland Java bewonen.
Het meest, dat men hier vindt, is over de Chinezen, die waarlijk, van wege hun aantal en bedrijvigheid, de bijzondere opmerkzaamheid van den reiziger verdienen.

In de algemeene beschrijving van Java wordt Pfijffer geheel geestdrift, bij de herdenking aan de stichting van Batavia. Zie hier (bl. 10): «Wie wordt niet door eene onweêrstaanbare geestvervoering getroffen, bij het lezen van het geschiedverhaal der verovering van Jaccatara [Jakatra] door de Hollanders, welke den 13 Maart 1619 werd volbragt (1). Wie zoude zich onthouden kunnen, den onwrikbaren moed dier handvol dapperen te bewonderen, die, met voorbeeldelooze standvastigheid, de nog naauwelijks uit hare grondslagen gerezen kolonie [sterkte] tegen de dikwerf herhaalde aanvallen van den Keizer van Mataram, den Sultan van Bantam, den magtigen Koning van Jaccatara, en vooral tegen de ijverzucht der Engelschen, verdedigden, welke laatsten, getrouw aan hun staatslistig stelsel van eigenbaat, allerwege de brandfakkel van het oorlog ontstaken. De vurigste geestdrift is nog te zwak om te doen regt wedervaren aan die heldhaftige Hollandsche kolonisten, die, als ware het, met de wapens in de vuist, de muren van het door geheel de wereld beroemde Batavia stichtteden.»

Hoe de drift voor zijn vak den natuuronderzoeker en ontleedkundige van Raalten op Java in 1826 bijna noodlottig ware geworden, verhaalt de heer Pfijffer in deze bewoordingen (bladz. 23): «Op zekeren dag ging van Raalten, door slechts één' Indiaan verzeld, ter jagt, en vervolgde het spoor van eenen rhinoceros. Zijne jeugdige drift vervoerde hem om, ondanks alle de hinderpalen, welke hij ontmoette, zich steeds vooruit te begeven. Eindelijk meende hij eene plek gevonden te hebben, vanwaar hij, zonder gevaar, den rhinoceros ontdekken en op hem schieten kon. Maar wie beschrijft zijnen schrik, toen hij, na zich, door een digt kreupelbosch, eenen weg gebaand te hebben, plotseling zich derwijze nabij het wild gedierte bevond, dat,

(1) *Dit is onjuist. Die gebeurtenis had eenige weken later plaats. Het fort werd* Batavia *genaamd, op den tijd door den Schrijver gemeld.*

de genoegzaam volstrekte onmogelijkheid om op zijnen weg terug te keeren, er, voor hem, aan geen vlugten te denken was. Het dier, hetwelk nog niet was gekwetst geworden, maakte van van Raalten, als het ware, een speelgoed, hetwelk hij tot zijn vermaak, heen en weder over den grond sleepte, niet zonder den ongelukkigen jongman vele zware kneuzingen toe te brengen, wien hij eindelijk den buik opscheurde.» — Van Raalten genas echter nog, voornamelijk door de onvermoeide zorgen van zijnen broeder. Hij vergezelde in 1826, als lid der Natuurkundige commissie, de expeditie naar de Zuidwest kust van Nieuw-Guinea, en kwam van daar naar Timor, alwaar hij in 1829 overleed.

Wanneer wij op bladz 28 en verder lezen, hetgeen de schrijver ons van de voortbrengselen mededeelt, dan behooren wij niet te vergeten, dat de heer P. in 1828 het eiland Java verlaten heeft, en dus vóor dat de eigenlijke ontwikkeling van den landbouw aanvangt. Zoo leest men, (bl. 28) hoe volgens den graaf O, (moet zijn D.) van Hogendorp, op het einde der 18de eeuw jaarlijks 80 millioen ℔ rijst kon uitgevoerd worden, en, naar hetgeen volgt, besluit men, dat, tijdens het verblijf van P., die uitvoer veel minder bedroeg. Evenwel was het jaar, nadat de schrijver Java verlaten had, de uitvoer van rijst reeds gestegen, boven de hoeveelheid door D. V. H. als mogelijk verondersteld; en binnen weinige jaren bedroeg die uitvoer van 120 tot 150 millioen ℔. Ditzelfde geldt evenzeer ten aanzien van den uitvoer van koffij, suiker en andere voortbrengselen. Maar kon reeds de schrijver, toen hij Java in 1828 verliet, zeggen: «Daar, waar vroeger nimmer betreden wouden, en aan zich zelve overgelaten kreupelbosschen, aan het wilde woudgedierte eene ondoordringbare schuilplaats verschaften, in die oorden, langs welke de schamele landbouwer haastig voorbij trad [*ging*] om zijne naar bloed dorstende vijanden te ontkomen, spreidt thans eene vruchtbare plantgroeijing [*plantengroei*] hare schatten en schoonheden ten toon.» — Wanneer, wij herhalen het, de schrijver zulks in 1828 kon zeggen, hoeveel te meer geldt dit thans, onder de zegeningen van het stelsel door den graaf van den Bosch ingevoerd!

Op bladz. 67 merkt de schrijver naar waarheid aan: «Vele Europeërs verkiezen de Javaansche keuken boven de hunne; deze behouden eene betere gezondheid dan zij, die zich met vleeschspijzen voeden, waarvan het gebruik te sterk op de, reeds door voortdurende hitte, en daardoor verhoogde uitwaseming verzwakte, werktuigen der spijsvertering werkende, het ligchamelijk gestel traag maakt, en hetzelve belet, zijne verrigtingen te volbrengen.» — Dit is allezins der behartiging waardig van ieder, die naar Indië vertrekt. De schrijver hadde er nog kunnen bijvoegen, dat zoodanige levenswijze tevens oneindig goedkooper is dan van hen, die steeds allerlei, uit Europa gekomen, lekkernijen op hunne tafel willen hebben.

Doch zoo voortgaande zoude dit verslag te zeer uitdijen, en wij moeten ons bekorten. Reeds zal men kunnen opmaken, uit hetgeen wij gezegd hebben, dat wij met de *Schetsen* van den heer Pfijffer von Neueck zeer zijn ingenomen, en ware het niet, dat wij nog eenige woorden over de vertaling te zeggen hebben, dan zouden wij gaarne eenige regels uit het *Tiende Hoofdstuk* of *Besluit* afschrijven, en daarbij doen zien, hoe de schrijver zich, als ware het, verpligt rekent van zijn gunstig oordeel rekenschap te geven.

Uit het *Berigt van den Uitgever* vernemen wij, dat de schetsen reeds twee uitgaven in het Hoogduitsch beleefd hadden, toen er eene Fransche vertaling van verscheen, welke door den heer Pfijffer aan den oud gouverneur-generaal baron van der Capellen werd opgedragen. Dat berigt zegt echter niet, dat die vertaling door Mr. Girodz du Villard was vervaardigd, en voorts overzien, alsmede in betere orde geschikt door Mr. Guenot le Cointre. Dewijl op die wijze het oorspronkelijke werk wezenlijk aan orde gewonnen heeft, is het zeer wel gedaan van den Nederlandschen vertaler, om van die laatste ter vertaling gebruik te maken. Maar waarom dit niet, zoo al op den titel, althans in het berigt, waartoe de gelegenheid zich van zelve voordeed, gezegd? Want, dat de vertaler werkelijk de uitgave van Guenot le Cointre gevolgd heeft, blijkt uit de gebrekkige spelling van verscheidene woorden, als: op bl. 9. *Fimor* voor *Timor*; *Biouw* voor *Riouw*; *Ayer-Ban-Pabogis* voor *Ayer-Bangies*; bl. 10. *Jaccatara* voor *Jakatra*; bl. 16. *Kudramayo* voor *Indramayo* of *Indramayoe*, *Ealietondo* voor *Kalietondo*, enz.

Waarom de vertaler, bij de *Instellingen van Openbaar Onderwijs*, (bl. 128) alles uitgelaten heeft, wat in zijn origineel over de meisjes scholen gezegd wordt, begrijpen wij niet. Een ieder immers, die op Batavia bekend was, tijdens de heer P. zich op Java bevond, weet, dat hetgeen over de meisjesschool op Molenvliet gezegd is, geenszins met de waarheid strijdt. Daarenboven, er zijn geene namen genoemd, en wat over de school van de dames G., door den schrijver wordt gezegd, is allezins tot lof dier dames.

Op den titel wordt niet gezegd, maar wel in het *berigt van den Uitgever*, dat wij eenige *nalezingen* van den vertaler achter het werk ontvangen. Deze gaan van bl. 241—250, en strekken somwijlen metterdaad tot toelichting van het werk. Jammer is het echter, dat op bl. 243 en 244, de vertaler over de «hoofdproducten van Java» niet wat uitvoeriger is. Dit ware, verbeelden wij ons, niet moeijelijk geweest, en zou aan de vertaling meerdere waarde hebben bijgezet. — Dat wij op die vertaling zelve wel eens aanmerkingen hebben, is door ons niet geheel ontveinsd; evenwel zij laat zich gemakkelijk lezen, en is niet stroef of stootend. Het is van den uitgever eene verdienstelijke onderneming, een zoo nuttig boek, en dat menig Nederlander beter met den toestand van Java en van den Javaan kan bekend maken, aan het Nederlandsch publiek aan te bieden. Hij verdient daarvoor aanmoediging. Een allezins ruim debiet moge hem zijne kosten vergoeden.

Advertentiën.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

GEDRUKT BIJ A. Z